

תשפ"ו

תכנית התואר הראשון באדריכלות נוף
בית הספר לארכיטקטורה ע"ש ג'ק ד' וויילר

ראש בית הספר: פרופ' אדר' אלס ורבקל
ראש התכנית: פרופ' אדר' נוף אליסה רוזנברג
רכז התכנית האוניברסיטה העברית פרופ' שי מורין
ראש מנהל בית הספר לארכיטקטורה: נעמה תדהר
רכזת מנהלית אדריכלות נוף: אפרת חקקיאן
רכזת מנהלית באוניברסיטה העברית: גילי אבידור גפני

ממוני סדנאות: ריאד שבאנה וגל בר עמי
אחראי תחזוקה: נאדר אבו אלהווא
איש משק: אחמד זחאיקה

02-6253121/02-6249082

טלפון:

רכזת תכנית אדריכלות נוף: arc3@bezalel.ac.il
רכזת לימודי יסוד ארכיטקטורה: arc@bezalel.ac.il
רכזת לימודים מתקדמים ארכיטקטורה: arc1@bezalel.ac.il
רכזת לימודים עיצוב אורבני: URBDES@bezalel.ac.il

סגל המרצים.ות:

בצלאל

אדר' נוף ליאור לווינגר	אדר' נוף יעל בר מאור	פרופ' אדר' אלס ורבקל
ד"ר נעמי מאירי דן	ד"ר אדר' נוף איריס ברנשטיין	פרופ' אדר' נוף אליסה רוזנברג
ד"ר דרור פימנטל	עמיר בלבן	אדר' תמר אלון
אדר' נוף ורדית צורנמל	ד"ר אדר' מרטין הרשנזון	ד"ר איגור ארונוב
אדר' אלכס קרנץ	אדר' נוף רחל וינר	ד"ר אדר' נוף מיכל ביטון
אדר' נוף ליאב שלם	ד"ר אוהד זהבי	אדר' נוף רחאל ברדוגו
ד"ר רוני עמיר	אדר' שמואל זלצר	ד"ר שרה בנינגה
אדר' טל בדיחי	אלכסנדר טוביס	אדר' נוף מיכל טורנר
אדר' נוף ארי פיין	אדר' עדי לוי טראו	אדר' עליאל קיי
אדר' יעלה גונדר לוי	אדר' ייטב בוהסירה	אדר' יפעת פינקלמן
אדר' דן חסון	ד"ר אריאל הנדל	אדר' ניר חסון
	פרופ' אדר' נוף יעל מוריה	אדר' אור כהנא

הפקולטה לחקלאות, אונ' העברית

ד"ר יוסי ענבר	תום טופז	ד"ר אפרת גביש רגב
ד"ר אביתר בן מרדכי	ד"ר גילה כחילה בר-גל	ד"ר ישראל גלון
ד"ר יהושע שקדי	אלון מאור	ד"ר טל גליקמן
ד"ר כרמית לוי	פרופ' אפרת מורין	פרופ' ז'וזה גרינצוויג
ד"ר אייל בן חור	ד"ר אורי פרגמן ספיר	ד"ר אביגיל הלר
פרופ' משה שנקר	ד"ר יעל מנדליק	ד"ר שקמה זערוך
פרופ' אפרת שפר	ד"ר חיים קיגל	פרופ' בני חפץ
		פרופ' שי מורין

דבר ראש בית הספר

בית הספר לארכיטקטורה בבצלאל שואף להיות פלטפורמה לחדשנות ויצירתיות בפרקטיקה העיצובית והמחקרית בתחומי הארכיטקטורה, עיצוב אורבני ואדריכלות נוף.

בית הספר רואה את עצמו כבית ספר אינטגרטיבי, רב-שכבתי ורב-תחומי שמעמיק את הדיסציפלינה של העשייה הארכיטקטונית ובו זמנית מרחיב את שדה הפעילות של האדריכל. ית במאה ה-21 - כמעצבת, מתכנתת, חוקרת, אוצרת, אקטיביסטית ועוד. לשם כך, בית הספר מציע לימודים מעשיים, מחקר מסובב עיצוב, יצירה מקורית, שיח ביקורתי ומעורבות אקטיבית במגוון נושאים הכוללים מרחב הקמודרטיה, שוויון חברתי, שינויי אקלים, המרחב הציבורי, טכנולוגיות בנייה חדשות, תהליכי עיצוב בשילוב בינה מלאכותית ועוד.

בית הספר לארכיטקטורה פועל כפלטפורמה פעילה בשיח הציבורי בישראל ובעולם, כמרחב לדיון פתוח, ביקורתי וחדשני ששואף להשפיע על התרבות המקצועית ועל הדיון הציבורי בישראל, הקשורים לתפקידה של הדיסציפלינה בבניית המרחב הבנוי והפתוח בישראל ובעולם. מחויבות ספציפית זו לתרבות, לחברה ולפוליטיקה הישראלית והעולמית הינה המקור לקשרי עבודה ושיח עם גורמים אקדמיים ומקצועיים ברחבי העולם ובישראל.

בית הספר לארכיטקטורה מכשיר אנשי ונשות מקצוע מיומנים. ומעודכנים. וזו השולטים. וזו בבסיס ידע רחב של האספקטים התיאורטיים, הטכנולוגיים והמעשיים של התחום ויכולים. וזו בסיוע לימודיהם. להשתלב בכל סביבה מקצועית ואקדמית מתקדמת בארץ ובעולם. בוגרי. וזו בית הספר משתלבים. וזו במשרדי תכנון מובילים בארץ ובעולם, בתפקידים. במגזר הציבורי, עוסקים. וזו בכתיבה ועיתונות, הוראה, מחקר אקדמי, אוצרות ועוד.

בית הספר לארכיטקטורה מעודד רמת מודעות גבוהה בשאיפה לגדל דור חדש וערני של ארכיטקטים. יות / מתכננים. וזו ואדריכלי. וזו נוף אינטלקטואליים. יות -בוגרים. וזו בעלי. וזו רגישות חברתית גבוהה, השכלה הומניסטית רחבה, אנשי ונשות תרבות ואמנות מקוריים. וזו ויצרניים. וזו, אזרחים. וזו מעורבים. וזו בחיים הפוליטיים והחברתיים, מתכננים. וזו השואפים. וזו להגדיר מחדש את תחומי הידע והאחריות של הארכיטקט. יות \ מתכננת. \ אדריכל. יות נוף בסביבה הגלובלית המשתנה של המאה ה-21.

מערך הלימודים בבית הספר לארכיטקטורה מכון לתפיסה אינטגרטיבית של תיאוריה ופרקטיקה המשלבת מגוון קורסים תיאורטיים כגון היסטוריה ותיאוריה של רעיונות וחומרים, מדעי החברה והסביבה עם כלים מעשיים כמו שפות האמנות והעיצוב, מיומנויות רישום, שרטוט ובנייה, לימודי טכנולוגיה, ומעל לכל ה"סטודיו": תרגילי עיצוב ותכנון בהקשרים ובממדים שונים. בנוסף ללימודים הקוריקולריים, בית הספר מקיים מגוון רחב של פעילויות אקס-קוריקולריות הכוללות: סדרת הרצאות אורח של ארכיטקטים, חוקרים. וזו ויוצרים. וזו מתחומים אחרים בארץ ובעולם, סדנאות וכיתות-אומן של מרצים. וזו אורחים. וזו מחו"ל, פרויקטים משותפים עם אוניברסיטאות מקבילות בחו"ל, קורסים והשתלמויות בשיתוף עם גופים ציבוריים, תערוכות, כנסים וימי עיון ביוזמת מרציות המחלקה והסטודנטים. וזו.

פרופ' אדר' אלס ורבקל
ראש בית הספר לארכיטקטורה

דבר ראש התוכנית לתואר הראשון לאדר' נוף

התכנית לתואר בוגר באדריכלות נוף מציעה מסגרת לימודים ייחודית ועשירה המבוססת על לימודי ארכיטקטורה בבצלאל יחד עם לימודי חקלאות, מזון וסביבה באוניברסיטה העברית. מטרת התוכנית הינה להגדיר מחדש את אדריכלות הנוף בישראל על ידי הנחלת הכלים ההכרחיים לעיצוב הנוף העירוני והאזורי במאה ה-21 העונים לאתגרים החברתיים והסביבתיים בני זמננו.

התוכנית מכשירה דור חדש של אדריכלי נוף בארץ עם ידע רחב ורב-תחומי. לצד מקצועות הליבה באדריכלות נוף, תכנית לימודים זו משלבת את הבסיס האדריכלי, התכנוני והתרבותי המוענק בבצלאל יחד עם לימוד מעמיק של מדעי הצמח, אקולוגיה וסביבה בפקולטה לחקלאות של האוניברסיטה העברית. השילוב הייחודי בין המחלקה לארכיטקטורה בבצלאל לפקולטה לחקלאות מזון, וסביבה מקנה לבוגרי התוכנית ארגז כלים מגוון אשר יאפשר להם להתמודד עם המורכבות של תכנון המרחב הפתוח, ההולכת וגדלה בסביבה הישראלית ובעולם. סוגיות כגון משבר האקלים, שיקום נופים (נחלים, סביבות לחות, שיקום קרקעות מזוהמות), ייעור עירוני, ניהול מי נגר ומניעת הצפות ושימור על מגוון ביולוגי מהווים היום נושאים מרכזיים בעבודתם של אדריכלי הנוף ומגדירים מחדש את המקצוע. אדריכלי הנוף היום נדרשים לידע מקצועי בעיצוב ותכנון אסטרטגי הנשען על ידע מעמיק באקולוגיה ומערכות טבעיות. בנוסף, המקצוע דורש חשיבה ביקורתית ושליטה בכלי עיצוב מסורתיים וטכנולוגיות חדשות. שיתוף הפעולה בין המוסדות מגשר בין תכנון מרחבי, הבנת נתונים מדעיים, שיטות הנדסיות, גישות חברתיות, ושילובם בעיצוב הסביבה הבנויה.

בתוכנית מלמדים אדריכלי נוף מובילים מהפרקטיקה המקצועית בישראל וחוקרים מובילים בתחומם. התוכנית מכשירה אנשי מקצוע אשר ישתלבו במגזר הפרטי והציבורי. כמו כן, היא מכשירה אקדמאיים אשר יקבלו תשתית עיונית ומקצועית איתנה אשר תאפשר המשך לימודים לתארים שני ושלישי ולפיתוח מחקר והוראה בתחום אדריכלות הנוף.

עם השלמת הדרישות האקדמיות בתוכנית יוענק תואר מקצועי באדריכלות נוף בהתאם לדרישות רשם המהנדסים והאדריכלים ובכפוף לדרישות אקדמיות של תכניות מקבילות במוסדות מובילים בעולם Bachelor of Landscape Architecture. (BLA)

פרופ' אדר' נוף אליסה רוזנברג

ראש התוכנית לאדריכלות נוף

תכנית הלימודים

לימודי אדריכלות נוף נמשכים ארבע שנים ונפרסים על פני 10 סמסטרים, כולל 8 סמסטרים רגילים, ו-2 סמסטר קיץ. ברוב הסמסטרים, ידרשו הסטודנטים ללמוד לפחות יום בשבוע בקמפוס של הפקולטה לחקלאות, מזון וסביבה של האוניברסיטה, העברית הממוקם ברחובות. בנוסף, קורסי סמסטר קיץ יתקיימו גם הם ברחובות.

שנה א' תהיה שנת מבואות ויסודות, בדגש על רכישה של מיומנויות, ידע והבנה בסיסית של העשייה המקצועית והאקדמית באדריכלות נוף. שנים ב' ו-ג' תהיינה שנות אינטגרציה עם העמקה והרחבה של הידע והפעולה בתחום המקצועי. את שנים אלו ישלימו קורסי סטודיו אשר יינתנו במשך הקיץ. שנה ג' ושנה ד' כוללות לימודים מתקדמים בהם נלמדים גם קורסי בחירה. לימודי הבחירה מאפשרים העמקה בתחומי הליבה של הדיסציפלינה והרחבת ידע לתחומים משיקים. ניתן לבחור מבין קורסי בחירה המוצעים בפקולטה לחקלאות, סביבה ומזון או בבצלאל. שנה ד' תהיה שנת התמחות ויישום ותכלול פרויקט גמר.

במהלך ארבע השנים, על הסטודנטים.ות לצבור 150 נ"ז לתואר. קורסי החובה (134 נ"ז) מתחלקים לשלוש חטיבות ידע: קורסי הסטודיו, קורסי כלים וקורסים עיוניים. קורסי הבחירה (16 נ"ז) ילמדו בפקולטה לחקלאות, מזון וסביבה או בבצלאל. מתוך קורסי הבחירה קורס אחד (2 נ"ז) יחשב כקורס בחירה-חובה באדריכלות נוף.

חטיבות הלימודים

לאורך ארבע שנות הלימודים, נדרשים.ות הסטודנטים.יות לגופי ידע שונים, המחולקים לשלוש חטיבות שונות:

1. חטיבת לימודי סטודיו

קורסי סטודיו ופרויקט הגמר מהווים את ליבת לימודי אדריכלות הנוף (60 מתוך 150 נקודות זכות), והם הפלטפורמה הפדגוגית האינטגרטיבית המרכזית בתוכנית. במסגרת לימודי הסטודיו עובדים הסטודנטים בקבוצות קטנות או באופן אישי על פרויקט תכנוני יישומי תוך רכישת כלים, ידע ומיומנויות. מתוך 10 קורסי סטודיו, 3 קורסי סטודיו יילמדו כקורס משותף לפקולטה לחקלאות מזון וסביבה ולבצלאל; 3 קורסי סטודיו ילמדו יחד עם סטודנטים לארכיטקטורה; ו-4 קורסי סטודיו יתמקדו בנושאי הליבה של המקצוע.

קורסי סטודיו משותף לפקולטה לחקלאות מזון וסביבה ולבצלאל - קורסים אלו נלמדים על ידי צוות משולב של מרצים משני המוסדות. נושאי הסטודיו ישקפו ויעמיקו את נושאי אשכולות הלימוד הנלמדים בפקולטה לחקלאות, מזון וסביבה. כך, באמצעות הפרויקט התכנוני, קורסי הסטודיו יגשרו בין ידע מדעי ועשייה תכנונית ועיצובית על ידי יישומם של מושגים תיאורטיים וידע מדעי במרחב, בנושאים הקשורים למדעי הצמח, מערכות אקולוגיות, שימור קרקע ושיקום נופים. קורסי הסטודיו הבין – מוסדיים ישמשו כתשתית פדגוגית חשובה לפיתוח השקפה מקצועית חדשה החוצה גבולות דיסציפלינריים, ומאגדת בתוכה תחומי ידע שונים. מסגרת פדגוגית זו מאפשרת תמהיל פורה המבוסס על הרצאות, סדנאות, סיורים לימודיים בשטח, לצד תכנון פרויקטים מעשיים והנחיות קבוצתיות ואישיות. שיתוף הפעולה המלא בסטודיו בין מרצים משני המוסדות מציע מודל הוליסטי ופורץ דרך המייחד את התוכנית. מודל זה יפתח שיטות עבודה וכלים חדשניים הנדרשים היום בעולם הפרקטיקה באדריכלות נוף.

קורסי הסטודיו המשותפים לסטודנטים לארכיטקטורה וסטודנטים לאדריכלות נוף - קורסים אלו כוללים את הסטודיו הראשון בשנה א' ושני קורסי סטודיו בשנה ג' בנושאים אדריכליים ואורבניים.

קורסי הסטודיו המתמקדים בנושאי ליבה של אדריכלות הנוף - קורסים אלו עוסקים בנושאים הבאים: יסודות הנוף כמדיום מרחבי וחברתי; תשתיות ונוף בקנה מידה אורבני ואזורי; חוסן עירוני ותכנון בעידן משבר האקלים. פרויקט גמר - בסמסטר האחרון יהווה מסגרת בה יוזמנו הסטודנטים לשלב בין לימודיהם העיוניים לבין התנסותם המעשית, ובין עיצוב ומחקר. פרויקט הגמר הינו פרויקט אישי בנושא אותו בוחר הסטודנט, כולל בחירת המנחה אשר ילווה את ביצועו. הפרויקט מדגיש למידה עצמאית ואינטגרטיבית. את לימודי הסטודיו ופרויקט הגמר ילמדו אדריכלי נוף מובילים מהפרקטיקה המקצועית.

2. חטיבת לימודי כלים ולימודים עיוניים

אקו-טכנולוגיה

מערך קורסי האקו-טכנולוגיה משלבים בין שני תחומי ידע עיקריים: (1) תחומי האקולוגיה, מדעי הצמח ולימודי סביבה הנלמדים בפקולטה לחקלאות מזון וסביבה; (2) תחום הטכנולוגיות במרחב הפתוח, הנלמדים בבצלאל. הקורסים בתחומי האקולוגיה, מדעי הצמח ולימודי סביבה יוצרים את הבסיס לקורסי הטכנולוגיות (בנושאים כגון קרקע וטופוגרפיה, עבודות עפר, ניהול מי נגר, ותכנון עם צמחייה). שני התחומים האלה יישמשו כתשתית אינטגרטיבית לעשייה התכנונית והיישומית בסטודיו.

מערך קורסי האקולוגיה, מדעי הצמח ולימודי סביבה

מחולק לארבעה אשכולות לימוד ייעודיים: צמח,

אקולוגיה, סביבה ופאונה/פלורה של ארץ ישראל. קורסים אלה בנויים כרצף לימודי מתפתח ומצטבר בין השנים וגם כמהלך פדגוגי מתואם עם הקורסים האחרים הנלמדים באותו סמסטר. לימודים אלה יתקיימו בפקולטה לחקלאות, מזון וסביבה ברחובות, וילמדו על ידי מורים מובילים בתחום.

מערך קורסי הטכנולוגיות

הינו מסלול ורטיקאלי הבנוי כמערכת קורסי חובה הכוללים נושאים הנדסיים (עיצוב קרקע, תכנון טופוגרפי, ניקוז וניהול מי נגר), טכנולוגית בניה במרחב הפתוח ופרטי בנייה (חומרי הבניה ושילובם, ושיטות וטכנולוגיות בנייה), ותכנון צמחיה במרחב הפתוח (צמחיה במרחב עירוני ופתוח, שיקום נופי, צמחיה מקומית ותרבותית אחזקה). הסטודנטים יצברו גוף ידע מקצועי מתוך הבנת עולם הבנייה וההנדסה במרחב הפתוח כמכלול משולב, בהתאם לעקרונות אקולוגיים-סביבתיים.

מדיה

מערך קורסים שמטרתו למידת אמצעי התיווך בין מחשבה מופשטת לצורה ארכיטקטונית. הקורסים נלמדים כרצף וורטיקאלי מסמסטר 2 ועד סמסטר 4. בקורסים אלו הסטודנטים יכירו באופן מעשי ומעמיק את השפה הדיסציפלינרית ירכשו כלים של התבוננות, ייצוג וייצור ככלי עבודה חיוניים בפיתוח של רעיון ותהליך עיצובי. חטיבת לימודים זו משלבת מוקדם בלימודים, בין כלים ידניים (רישום, בניית מודלים) וכלים מבוססי מסך בדו-ממד ותלת-ממד, תהליכי ייצור דיגיטלי ומערכות מידע. הסטודנטים ילמדו לייצר מסמכים טכניים מפותחים וירכשו מיומנויות בתקשורת חזותית, בחשיבה בתלת ממד, בשימוש בתהליכי מיפוי וייצור דיגיטליים ובהבנה של מערכות מידע והשימוש בהן בעולם העשייה והתכנון תכנון פרמטרי, ביג דאטה ועוד). הקו המנחה במערך קורסים זה הוא תפיסת זירת המדיה כשדה ורסטילי (BIM, GIS) ומגוון. על הסטודנטים לרכוש יכולת ללמידה מתמדת, תוך שילוב בין הכלים השונים והבנה מערכתית של ריבוי השפות הקיימות והשימוש בהן בעשייה. קורסי מדיה ילמדו בשיתוף עם ארכיטקטורה.

3. חטיבת לימודים עיוניים

חטיבה זו מניחה את תשתית הידע של הסטודנטים בתחומי ההיסטוריה והתאוריה של אדריכלות הנוף יחד עם תחומים משיקים באמנות, ארכיטקטורה ואורבניזם. התוכנית רואה במסלול הלימודים העיוני ציר משמעותי במערך הלימודים הבונה בסיס ידע מוסכם, תוך הרחבת המפגש של אדריכלות הנוף במגע עם נושאים תרבותיים משיקים. הקורסים נלמדים כרצף ורטיקאלי המורכב מקורסי חובה, קורסי בחירה וסמינרים. בשנים א' ו-ב' נלמדים קורסי יסודות באמנות, תרבות חזותית ותולדות הארכיטקטורה במחלקה לתרבות חזותית וחומרית בבצלאל, במסגרתה נערכים קורסי חובה עיוניים לכלל הסטודנטים בבצלאל. תחומי תוכן אלו מייחדים את בצלאל ומניחים תשתית עשירה שעליה נבנה רצף הקורסים העיוניים באדריכלות נוף הכולל: קורסים בתולדות אדריכלות הנוף, תיאוריות באדריכלות הנוף, ואדריכלות נוף בישראל. קורס הסמינר באדריכלות נוף הנלמד בשנה ג' מאפשר העמקה בנושאים ספציפיים והיכרות עם השיח הביקורתי ביחס לנוף לאדריכלות הנוף. הסמינר יפתח מיומנויות קריאה אקדמית, יכולת אנליטית, חשיבה ביקורתית וכתובה אקדמית. קורסי הבחירה העיוניים בתוכנית מיועדים להרחבת הידע של הסטודנטים בתחומי ידע מגוונים. קורסים אלו ניתנים הן במסגרת המחלקה לארכיטקטורה והן במסגרת המחלקה לתרבות חזותית וחומרית בבצלאל. קורס בתחיקת התכנון והבניה ילמד במסגרת לימודי ארכיטקטורה. הקורס יקנה ידע והבנה בעקרונות חוק התכנון והבניה, כולל כלים סטטוטוריים למימוש תוכנית, ורגולציה בנושאי בטוחות המשתמש ונגישות.

פריסת תכנית הלימודים בחלוקה לסמסטרים -
 אדריכלות נוף והפקולטה לחקלאות, מזון וסביבה (בבולד)
 (פירוט קורסי תח"ח בעמוד האחרון- 16 נ"ז)
 סה"כ 501 נ"ז

שנה א'

נ"ז	סמסטר א'
6	סטודיו 1- התבוננות
3	איך נוצר נוף
2	קרקע - יצירה, שימוש ושימור
2	אקולוגיה כללית
1	רישום - שנתי
2	גיאומטריה תיאורית

נ"ז	סמסטר ב'
6	סטודיו 2- יסודות הנוף 1
2	תולדות אדריכלות הנוף א'
	רישום - שנתי
2	כלים מבוססי מסך 1
3	אקו-טכנולוגיה 1 - טופוגרפיה, עיצוב הקרקע, ניהול מי נגר

שנה ב'

נ"ז	סמסטר א'
6	סטודיו 3- יסודות הנוף 2
3	אקו-טכנולוגיה 2 - חומרים, פרטים, מערכות
2	תולדות אדריכלות הנוף ב'
2	כלים מבוססי מסך 2
4	העץ בנוף ובגן

נ"ז	סמסטר ב'
6	סטודיו 4- תשתיות וטריטוריה
3	מבוא לעיצוב אורבני
1	כלים מבוססי מסך 3
2	יסודות שמירת הטבע
3	הכרת צמחי נוי
2	איכות הסביבה, משאבי מים ושינוי אקלים

נ"ז	סמסטר קיץ
6	סטודיו קיץ 01 - תכנון מרחבי בעקרונות אקולוגיים
2	קורס בחירה

שנה ג'

נ"ז	סמסטר א'
6	סטודיו 5 - העיר הישראלית
2	סוגיות יסוד בשיח אדריכלות הנוף בישראל
3	אקו-טכנולוגיה 3 - הצמחיה כמרכיב תכנוני
4	קורסי בחירה
4	*סמינר

נ"ז	סמסטר ב'
6	סטודיו 6- פעולה אדריכלית מורכבת
6	**קורסי בחירה
	***מבוא לעיצוב אורבני
3	פאוניסטיקה של ארץ ישראל
3	צמחיית ארץ ישראל ומינים פולשים
2	שיקום נחלים

נ"ז	סמסטר קיץ
6	סטודיו קיץ 02 - שיקום מערכות טבע ובתי גידול

שנה ד'

נ"ז	סמסטר א'
6	סטודיו 7 - אדריכלות נוף חוקרת
4	קורסי בחירה

נ"ז	סמסטר ב'
6	סטודיו 8 - פרויקט גמר
2	תחיקת התכנון והבנייה

*על כל סטודנט/ית לעבור לפחות סמינר בחירה אחד המוצע במחלקה

**מתוך קורסי הבחירה קורס אחד (2 נ"ז) יחשב כקורס בחירה-חובה באדריכלות נוף.

***קורס מבוא לעיצוב אורבני בשנת תשפ"ו משותף לשנים ב+ג

הוראות ונהלי לימודים

ציונים:

ציוני קורסים בבצלאל

0-54 נכשל

55-100 עובר

ציוני קורסי סטודיו

0-59 נכשל

60-69 ממשיך על תנאי

70-100 עובר

ציוני קורסים באוניברסיטה העברית

0-59 נכשל

60-100 עובר

ציוני סדנאות

סדנא בעלת 2 נ"ז- ציון מספרי

סדנא בעלת 1 נ"ז- ציון מילולי (עובר/לא עובר)

מועד קבלת הציון:

- בקורסי סטודיו, הציון הסופי יינתן לא יאוחר משבועיים לאחר מועד ההגשה. התפלגות הציונים והערכה מילולית ימסרו עד 3 שבועות לאחר ההגשה ע"י המרצה.
- בקורסי חובה שכבתיים, הציון הסופי כולל התפלגות הציון יינתנו לא יאוחר מחודש לאחר מועד ההגשה
- קורסי בחירה וסמינרים: הציון כולל ההתפלגות יינתן לא יאוחר מחודש לאחר מועד ההגשה ולא יאוחר מתחילת שנת הלימודים הבאה (המועד הקרוב מהשניים).

תנאי מעבר:

1. מעבר משלב לימוד אחד לשני מותנה בעמידת הסטודנט בחובותיו בלימודים. סטודנט לא יעלה שנה במידה ולא סיים את כל חובות הלימודים.
2. השלמת קורס חייבת להיעשות במועד אשר נקבע על-ידי מנחי הקורס.
3. כישלון בקורס חובה אינו מאפשר מעבר לקורס מתקדם יותר ויש להשלימו בשנת הלימודים.
4. כישלון בקורס בחירה אינו מחייב חזרה על אותו הקורס וניתן לקחת קורס אחר במקומו.
5. לא יורשה מעבר לשנה ד' אלא לאחר השלמת כל חובות הקורסים משנים קודמות. במקרים חריגים יינתן אישור מעבר לשנה ד' עם השלמות משנה ג' בלבד ובכפוף לאישור היועצת האקדמית.
6. הממוצע המשוקלל השנתי המינימלי בכל פעילויות הסטודיו הוא 70. סטודנט שלא עמד בתנאי זה, תחליט ועדת ההוראה לגבי המשך לימודיו: שינוי מתכונת או הפסקת לימודים.
7. סטודנט שנכשל בסטודיו יאלץ לחזור על הסטודיו בו נכשל בשנה לאחר מכן.

קורסי סטודיו:

- הממוצע המשוקלל השנתי המינימלי בכל קורסי הסטודיו הוא 70 בתנאי שהציון בסטודיו בשני הסמסטרים היה לא פחות מציון 60
- סטודנטים. ות שנכשלו בקורס סטודיו, יידרשו לחזור עליו בשנה שלאחר מכן וסטודנטים. ות שנכשלו פעמים באותו הסטודיו יופסקו לימודיהם. במחלקה.

מקרים מיוחדים, יעלו לוועדת הוראה, אשר תחליט לגבי המשך לימודים: שינוי מתכונת לימודים או הפסקתם.

בכל שאר קורסי החובה והבחירה:

סטודנטים. ות שנעדרו מעל 20% מהפעילות בקורס, מכל סיבה שהיא, יורחק מהקורס ותופסק השתתפותם. היעדרות מעבר למכסה זו תאושר רק במקרי מילואים, אבל ואשפוז. יש להמציא את האישורים המתאימים לרכוזת המחלקה. מקרים חריגים של היעדרות ממושכת יידונו בוועדת ההוראה של המחלקה.

תנאי מעבר לסמסטר ב שנה ד:

- השלמת כל קורסי החובה של סמסטרים 1-9
- תנאי לקבלת ציון פרויקט גמר הוא העלאת הפרויקט לארכיון בצלאל ולמחלקה. חומרים אלה יכללו את כל חומרי ההגשה של הפרויקט.

צבירת נ"ז ובחירת קורסים:

לצורך סיום התואר, על כל סטודנט. ית לצבור נקודות בקורסי בחירה הכוללים סמינרים, קורסים וסדנאות. על כל סטודנט. ית לקחת לפחות סמינר בית ספרי אחד ולפחות קורס בחירה מחלקתי אחד.

הגשת עבודות:

- איחור של עד שבועיים בהגשת עבודה תאושר מראש ע"י המרצה.
- הגשת עבודה באיחור של עד 10 ימים ללא אישור מראש תגרור הפחתת הציון הסופי ב-10 נקודות
- בקשות להגשה באיחור של יותר משבועיים יעלו להחלטת וועדת ההוראה.
- לא יאושר מועד ב' לקורסי סטודיו וקורסים נוספים חוץ ממקרים מוצדקים כגון: מילואים, אבל, לידה וסיבות רפואיות חריגות, וכן באישור ועדת ההוראה. במקרה זה בקשה למועד ב' תאושר לאחר הגשת מכתב לוועדת ההוראה ותכלול את המלצת המרצה.
- הגשה מאוחרת בפרויקט הגמר תהיה באישור ראש המחלקה
- הגשת עבודות סמינריוניות תיעשה עד 3 חודשים מיום סיום סמסטר ב' בתאריך שיקבע על-ידי רכוזת המחלקה.

סדנאות:

- לרשות הסטודנטים. ות קיימות בתוכנית לארכיטקטורה שתי סדנאות: סדנת עץ ומתכת וסדנה דיגיטלית.
- לפני תחילת שנה"ל מתקיימות הדרכות לעבודה בסדנה, כמו כן הדרכת בטיחות. סטודנטים. יות אשר לא עברו סדנת הדרכה לא יוכל להשתמש בסדנאות המחלקה. כלי עבודה שאינו נלמד או מוכר מחייב את הסטודנטים. ות לפני תחילת השימוש בו לקבל הדרכה מאחראי הסדנה.
- חובה להישמע להוראות האחראי בסדנה. סטודנטים. ות המפרים. ות הוראות, פועלים. ות מתוך זלזול בציוד, או אינם. ן שומרים. ות על כללי בטיחות - רשאי האחראי להשעותו מעבודה בסדנה עד לתקופה של שבועיים. השעיה מעבר לשבועיים או עונש אחר יובאו על-ידי האחראי לביורר בוועדת משמעת מחלקתית.
- סטודנטים. ות שגרמו לנזק בסדנה מתוך רשלנות יישא בהוצאות הכספיות הנובעות ממעשהו, וזאת בנוסף להחלטות ועדת המשמעת המחלקתית לגביו.
- אין לבצע בסדנאות עבודות שאינן קשורות ללימודים. סדנאות המחלקה יעמדו לרשות הסטודנטים. ות במהלך כל שנת הלימודים.

- הוראות אלה מתייחסות גם לסטודנטים.ות שלומדים במחלקות אחרות. סטודנטים.ות ממחלקות אחרות יתאמו הגעתם מראש עם אחראי הסדנה ויעבדו באישורו ובפיקוחו בלבד.
- יש להישמע להנחיות בנוגע לחומרים מסוכנים / אסורים לשימוש.

דמי סדנאות:

דמי שימוש בסדנת הלייזר יחושבו לפי זמן השימוש. גובה התשלום ייקבע בתחילת שנת הלימודים, על ידי הנהלת בצלאל. התשלום נועד לכיסוי עלויות בלאי ותיקוני תוכנה. לאחר ביצוע העבודה, הסטודנטים.ות ישלמו את הסכום על פי שווי זמן העבודה וימציאו עותק הקבלה לאחראי על הסדנה. סטודנטים.ות רשאים.ות לבצע עבודות בלשכות שירות ובתי דפוס פרטיים וחיצוניים, בתנאים המקובלים אצלם. חישוב סכומי התשלום עבור שימוש בצידוד המצוי בסדנאות המחלקה נקבע במטרה לכסות עלויות שימוש ואחזקה בלבד. הצידוד נרכש למען הסטודנטים.ות ונועד לרווחתם.ן.

רכזות התוכנית :

מועדי קבלת קהל ושעות מענה טלפוני של רכזות המחלקה:

יום ראשון: אין קבלת קהל

ימי שני עד חמישי:

שעות קבלה ומענה טלפוני

10:00-13:00 שעות הקבלה יפורסמו על דלת משרד הרכזות.

ניתן לשלוח שאלות, בקשות, הודעות ועדכונים בדוא"ל :

רכזת אדריכלות נוף בצלאל- אפרת חקקיאן arc3@bezalel.ac.il

רכזת אדריכלות נוף האוניברסיטה העברית- גילי אבידור גפני giliag@savion.huji.ac.il

רכזת אנגלית - מירב אפרה ht2@bezalel.ac.il

רכזת קורסי תרבות חזותית - אירית בכר iritb@bezalel.ac.il

- באחריות הסטודנטים.ות לעקוב באופן שוטף אחר הודעות הרכזות בלוח המודעות ובאימייל.
- על הסטודנטים.ות לעדכן באורביט בשינוים הנוגעים לפרטי ההתקשרות האישי שלהם. האחריות לעמידה בדרישות תכנית הלימודים היא של הסטודנטים.ות בלבד.
- סטודנטים.ות חייבים.ות לצבור נקודות זיכוי בכל שנת לימודים בהתאם להגדרות התכנית באותה השנה.

פירוט הקורסים:

סטודיו 1- התבוננות

7100- אדר' עליאל קיי, אדר' שהם קסלסי, אדר' בר מוסן לוי, אדר' רוני שיינין

אדר' תמר לוינגר, אדר' עידית קופסקי, אדר' סימון קרנץ - מרצה יפורסם בהמשך - יתכנו שינויים.

סוג הוראה- פרונטאלי

הסמסטר הראשון של לימודי אדריכלות הוא סמסטר מכונן - תפקידו להוות יסוד באופן מובהק;

מטרתו לבסס את הפרסונה האדריכלית כמתבוננת, תוך פיתוח יכולות ניסוח, חשיבה ביקורתית, והיכרות

עם השפה והכלים של הדיסציפלינה.

הסמסטר הראשון נבנה כמהלך מתמשך שבו הסטודנטים בוחנים את הסביבה ואת עצמם כפעילים מולה –

ללא תכנון מסורתי, אך מתוך תהליך מובנה של פענוח מרחבי;

הסטודיו מתמקד בהתבוננות כפעולה אדריכלית ראשונית: הסטודנטים יתבקשו לפרק, לנתח ולערוך סביבה

עירונית דרך מסמכים וכלים חזותיים, ולנסח דרכם תגובה חושבת. הפעולה האדריכלית תבוא לידי ביטוי לא

בהצעת מבנה, אלא בזיהוי מרכיבים, הגדרתם מחדש, והבנת מקטע כתולדה של מערכת רחבה ממנו. דרך כך תתחدد ההבנה של מושגים כמו מקום, מרחק, קנה מידה, ותבניות של אורחות חיים בעיר. העיר ירושלים מהווה את הקשר העבודה לאורך הסמסטר. כל סטודיו יעסוק בשכונה אחרת בעיר, תוך שיתוף פעולה בין הקבוצות שירכיב תמונת עומק של המרחב הירושלמי. שיטת ההוראה מעודדת פיתוח גישות הנחיה מגוונות ופרטיקולריות, אשר יוצרות יחד גוף עבודה עשיר, רב-קולי ומרובד – שמנסח את הצעד הראשון של הסטודנטים בשדה האדריכלי. במהלך הסמסטר יונחו היסודות של השפה האדריכלית: הבנת מלאכת השרטוט לא רק כמיומנות טכנית, אלא כשפה ייחודית לדיסציפלינה; הבנת הקשר בין תוכן המסמך ואיכותו; פיתוח של מערך מסמכים קוהרנטי ובעל משמעות; והיכרות עם עבודה בקני מידה שונים ככלי תכנוני וחשיבתי.

גיאומטריה תיאורית
7203- אדר' אלכס קרנץ

סוג הוראה- פרונטאלי

קורס זה יעסוק בשרטוט האדריכלי, ענף משנה של שרטוט ושל ציור. באנגלית, השרטוט האדריכלי נקרא ARCHITECTURAL DRAWING כלומר "ציור אדריכלי". בעברית עדיין לא נמצאה המילה הנכונה לתאר את התוצר הזה, ולכן אנחנו קוראים לו שרטוט, למרות שמילה זו עושה עולל לתוצר הסופי המקווה. הקורס יקנה לסטודנטים את היכולת לייצר שרטוט אדריכלי שמכיל בנוסף למידע ההנדסי-טכני, גם כלים להקנות מבע לשרטוט כדי להעביר מסרים אדריכליים. במסגרת הקורס נעסוק בגיאומטריה תיאורית, רישום, סקיצות, פרספקטיבה מתמטית והצללה. גיאומטריה תיאורית היא תחום הידע של השיטות השונות לייצר היטל דו מימדי על נייר של צורה גיאומטרית תלת מימדית. חלק זה של הקורס יהיה עיקר הקורס. במסגרת זו נלמד לבצע היטלים, חיתוכים, הצטלבויות ודימויים תלת ממדיים של צורות גיאומטריות. תרגילי רישום ישולבו לאורך כל הקורס כחלק מהתרגול כדי לפתח את יכולת ההבעה של הסטודנטים על גבי הנייר. לצורך כך נלמד גם את רזי הפרספקטיבה המתמטית. הצללה היא שיטת ביטוי אדריכלי דו ממדי העוזר להבנת עומק השרטוט. כתוצר משנה של כך, הבנת הדרך שבה גופים מטילים צל תעזור בניתוח כיווני הצללה על מבנים.

רישום (קורס שנתי פעם בשבועיים)
7900 – אלכסנדר טוביס

סוג הוראה- פרונטאלי

בשיעור זה ילמדו מרכיבים ביסודות הרישום, פיתוח מיומנויות טכניות, שכלול הקואורדינציה בין חוש הראייה, הרגש והמרכיב המוטורי. תהליך הלימוד בכיתה ובבית ילווה בתרגילים שונים לפיתוח מרחב אפשרויות.

איך נוצר נוף
ד"ר שקמה זעור (האוני' העברית)

סוג הוראה - פרונטאלי

מטרות הקורס: הצגת התהליכים העיקריים הפועלים בכדור הארץ המשפיעים על התפתחות הנוף בטווחי זמן קצרים וארוכים.

תכנים עיקריים: לימוד מבנה כדור הארץ, טקטוניקה ותורת הלוחות, מינרלים וסוגי הסלעים השונים שהם בנויים והגאולוגיה של ארץ ישראל. לימוד מושגי יסוד באקלים ומטאורולוגיה על אקלים ארץ ישראל, מאפייני העונות השונות. לימוד המחזור ההידרולוגי והיווצרות נגר ושיטפונות והידרולוגיה של אגני היקוות. סקירת דוגמאות מהארץ והעולם. תוצרי למידה: הבנה איך מגוון התהליכים שפורטו משפיעים על הנוף ומעצבים אותו.

קרקע- יצירה, שימוש ושימור
ד"ר אביתר בן מרדכי (האו"ן העברית)

סוג הוראה - פרונטאלי

מטרות הקורס: הקניית מושגי יסוד במדע הקרקע תוך הצגת התהליכים העיקריים הפועלים בקרקע ומשפעים על בריאותה ואופן השימוש בה לצרכים שונים.
תכנים עיקריים: הכרת הקרקע כגוף טבעי וכמצע גידול לצמחים, הכרת התהליכים החשובים החלים בקרקע, התפתחות הקרקע, לימוד דרכי ניצול הקרקע לגידול צמחים, וכן הכרת היבטים נוספים הקשורים לקרקע כמשאב טבע הנחשף לזיהום מעשה ידי אדם.
תוצרי למידה: לימוד יישומים מעשיים של תכונות קרקע חשובות ותפקודן בחיי היומיום.

אקולוגיה כללית

פרופ' יעל מנדליק (האו"ן העברית)

סוג הוראה - פרונטאלי

מטרות הקורס: ללמד את התהליכים הבסיסיים המעצבים את הרכבן ופעילותן של מערכות אקולוגיות; להדגים את חשיבותן של המחקר האקולוגי לקיום האדם; ולהציג דרכי פעולה לשמירת הטבע ולצמצום ההשפעה השלילית של האדם על הסביבה.

תכנים עיקריים:

I. אקולוגיה של אוכלוסיות צמחים ובעלי-חיים

II. אקולוגיה של חברות צמחים ובעלי-חיים

III. יחסי גומלין בין אורגניזמים: טריפה, תחרות, הדדיות;

IV. תפקוד מערכות אקולוגיות ומחזורי חומרים בטבע;

V. האדם והסביבה; שמירת טבע.

תוצרי למידה: בסימו של קורס זה, הסטודנטים יהיו מסוגלים להגדיר מהו מגוון ביולוגי ומהן מערכות אקולוגיות. לתאר אינטראקציות עיקריות בין אורגניזמים ולזהות את הגורמים העיקריים הפועלים במערכות אקולוגיות.

סמסטר 2 (שנה א' סמסטר ב')

סטודיו 2 - יסודות הנוף 1

אדר' נוף - אדר' תמר אלון, אדר' עדי לוי טראו, אדר' טל בדיחי

סוג הוראה- פרונטאלי

הקורס יעסוק בתכנון פרויקט פיתוח מרחב נופי על שלביו השונים כתהליך מובנה, תוך יישומו בסביבה קונקרטיה ייחודית. הקורס יהווה בסיס לחקירת סוגיות רלוונטיות עכשוויות בתחום הנוף; האדם במרחב, החוויה העירונית, תרבות מקומית, היסטורית-נופית ואדריכלית, תכנון לריבוי ומגוון משתמשים וצרכים, ציבוריות ומרחב שימושי, ניקוז ותכנון שיפועים, תכנון צמחיה בדגש על צמחיה קיימת.

דגשים מרכזיים לתהליך הלימוד:

- מתן כלים בסיסיים לאיסוף, לימוד וחקירת מקום על היבטיו השונים.
- התנסות בניסוח סוגיה תכנונית וגיבוש קונספט תכנוני.
- הקניית כלים לתכנון ועיצוב כביטוי לקונספט תוך מתן פתרונות לסוגיה תכנונית.
- לימוד ויישום עקרונות תכנון בשטח פתוח הכוללים – חלל, טופוגרפיה, שפה עיצובית, חומרים, צמחיה ועוד.
- עידוד חשיבה ביקורתית, פיתוח כישורי הבעה בעל פה, ועבודת צוות.
- הקניית כלים להצגה חזותית: כלים גרפיים טכניים ועיצוביים, פיתוח יכולת פיתוח וייצוג חומרים אדריכליים.

תולדות אדריכלות הנוף א'-

פרופ' אליסה רוזנברג

סוג הוראה- פרונטאלי

הקורס סוקר את תולדות אדריכלות הנוף מהתקופה העתיקה ועד המאה ה-19, בהקשרו הפיסי, תרבותי, חברתי ופוליטי. יושם דגש על התרבות המערבית בשילוב עם תולדות אדריכלות הנוף האיסלאמית והאסייתית (יפן וסין). אדריכלות הנוף נתפסת כמרחב החיים, כתשתית, כסביבה חומרית- ויזואלית-מרחבית וכפרקטיקה תרבותית. במסגרת הקורס נכיר נופים היסטוריים ורנקולריים ומעוצבים, כולל עיצוב גנים ומרחבים עירוניים, ונדון על הנוף כביטוי ליחסים המשתנים בין טבע לתרבות. כמו כן נבחן את התפתחות העקרונות האסתטיים של הנוף ואת תפקידו כפרקטיקה תרבותית. הקורס בנוי מרצף כרונולוגי עם דגש נושאי בהתאם לתקופה, כולל שאלות על המשגת הטבע, תפקידים של ההנדסה והטכנולוגיה בשינוי הנוף, מרחבים ציבוריים ופרטיים, ופרקטיקות משתנות של תנועה וראייה. אלו יבחנו תוך ניתוח עבודות מייצגות מכל תקופה ודין בתיאוריות וטקסטים רלוונטיים מעולמות הספרות, הפילוסופיה והאומנות.

אקו-טכנולוגיה 1- טופוגרפיה, עיצוב הקרקע, ניהול מי נגר

ד"ר אדר' נוף מיכל ביטון, אדר' נוף ארי פיין

סוג הוראה- פרונטאלי

היכרות עם כלי העבודה הבסיסי של אדריכל הנוף בפיתוח השטח: תכנון טופוגרפיה וניקוז. בקורס נתנסה בעיצוב טופוגרפי של השטח על מנת להתאימו לצרכי התכנון מתוך ראייה הוליסטית המשתלבת בנוף ורגישה לתנאי הסביבה, כולל היכרות עם עקרונות ושיטות בתכנון רגיש למים (תר"ם) והתערבות נכונה בשטח המבוססת על הבנת תנאי הקרקע ותצורות הנוף. הנושאים כוללים: רקע כללי ומושגי יסוד בטופוגרפיה; מידול שטח ומיפוי מתלת מימד ל2D ובחזרה; מפות שיפועים וניקוזים, ערכיות ושימושים; תכנון טופוגרפי ותכנון רגיש למים: אלמנטים לניהול מי נגר

כלים מבוססי מסך 1

70205 – הדר אספיר

סוג הוראה- היברידי

הקורס מהווה מבוא לשפה הדיגיטאלית והמשך לקורס 'גאומטריה תיאורית' המתמקד במעבר מכלי שרטוט ידניים לכלי מחשוב והיכרות עם יישומים דיגיטליים מבוססי מסך. כיום, היישומים מבוססי מסך הינם חלק אינטגרלי בפרקטיקה, המנחילים לרשותנו פוטנציאל בלתי נדלה הן בשימוש השוטף בחיי היום-יום והן בסביבה המקצועית שלנו. המתודולוגיה תתמקד בשרטוט וקטורי באמצעות יישומי מחשב שונים בנייה תוכנת ה-AUTOCAD.

במהלך הקורס, הסטודנטים ילמדו מושגי יסוד עקרוניים כמו עובי הקו CTB, שכבות, בלוקים, קנה מידה, קומפוזיציה בעריכה גרפית והשלכתו הגרפית במסמך הוויזואלי וזאת תוך כדי הרצון לפיתוח שפה אישית דיגיטלית.

סמסטר 3 (שנה ב' סמסטר א')

סטודיו 3 - יסודות הנוף 2

אדר' נוף רחל וינר, עמיר בלבן, אדר' אור כהנא, טל גליקמן (האוני' העברית)

סוג הוראה- פרונטאלי

הזמן נוכח בנוף - מסופרת בו מערכת היחסים המורכבת בין אדם לסביבתו. החיפוש אחר המנגנון בו מערכת תרבותית רבת דורות הופכת עם השנים למערכת אקולוגית (ולהיפך), היותו של הנוף אל מול השתנות המתמדת, והמתח בין שתי התנועות הללו, עומדים בבסיס עבודת אדריכל הנוף. הסטודיו יתמקד במהותה של פעולת התכנון הנופי כפעולה רב תחומית. ההתמקדות תהיה בהתבוננות, מחקר ואיסוף ידע בבסיס לפעולה של קריאה, ניתוח וניסוח מחדש. תהליכי ההתבוננות והחקר ינעו בין המבט המתאר למבט החוקר, ישלבו מהלכים פיזיים של שיטוט, חוויה ואופני ביטוי שיעובדו למדיה של עיצוב

ואדריכלות. הסטודיו יתמקד באתר עירוני בירושלים, בקרבה המאפשרת לסטודנטים לייצר תהליך חקר באתר עצמו. דגש מיוחד בסטודיו יינתן להכרת מערכת הצומח ותפקידה כמייצגת את תנועות האדם אל מול תנועת הטבע ומשלבת ביניהם, בתי הגידול שנוצרים ממנה, והשכבה האקולוגית, תרבותית ונופית הנוצרת דרכה. צוות המנחים הרב תחומי משקף את מתווה העבודה בסטודיו, את התפיסה של נוף כמערכת מורכבת ואת אדריכלות הנוף ככלי מתכלל הפועל במישורים רבים במקביל. במהלך הסמסטר ישולבו גם הרצאות אורח וסיורים אשר ירחיבו את נקודת המבט, ואת מגוון כלי הפעולה בבסיס לתכנון. ינתן דגש גם על כל העבודה והמימד האינפורמטי של אופן הצגת המידע המחקרי והתכנוני, בסכימות, מפות, תכניות וחתכים בקנה המידה הנדרש.

תולדות אדר' הנוף ב'

פרופ' אליסה רוזנברג

סוג הוראה- פרונטאלי

הקורס סוקר את תולדות אדריכלות הנוף מאמצע המאה ה-19 ועד ימינו, באירופה וצפון אמריקה. בעקבות המהפכה התעשייתית, מתפתחת בינאריות מובהקת בין המושגים "טבע" ו"עיר". נבחון את שילובם מחדש בהקמתו של מוסד עירוני חדש: הפארק העירוני - מרחב דמוקרטי הפתוח לכל התושבים. הקורס יציג את הדיונים העכשוויים המתרכזים בנושאים חברתיים-פוליטיים, סביבתיים ועיצוביים מתוך היכרות עם פרויקטים נבחרים. נושאים עיקריים כוללים העיר המודרנית של המאה ה-19 וה"אורבניזציה של הטבע", השפעת המודרניזם על אדריכלות הנוף והיקפה; : הקרע בין היבטים סביבתיים ואומנותיים; האתגר החברתי ומגמות עכשוויות.

אקו - טכנולוגיה 2- חומרים, פרטים, מערכות

אדר' נוף רחאל ברדוגו, אדר' טל בדיחי

סוג הוראה- פרונטאלי

קורס זה עוסק בתהליכי העיצוב האדריכלי בנוף תוך התמקדות בקיימות ובאינטראקציה בין השטחים הפתוחים והסביבה הבנויה. בקורס נחקר את השלבים השונים של תהליך התכנון, החל מבחינת הקשר הסביבתי, דרך בחירת החומרים וטכנולוגיית הבנייה המתאימה וכלה בתכנון הפרטים האדריכליים. נדגיש את החשיבות של שילוב עקרונות קיימות בתהליך העיצוב והתכנון תוך חשיבה ביקורתית על המרחב הפתוח סביבנו. ונלמד איך מרעיון על נייר אנחנו מייצרים מרחב חדש.

מטרת הקורס הינה להקנות ידע, כלים וניסיון מעשי לתהליך התיכנוני ויישומו בביצוע על כל מרכיביו, לרבות שימוש מושכל בחומרים ובמשאבים ויישומם בפועל בהתאם לעקרונות בנייה ברת קיימא

כלים מבוססי מסך 2

70207- אדר' הדר אספיר

סוג הוראה- פרונטאלי

הקורס הינו קורס מרוכז, המשלב הרצאות ותרגול הבא לעודד פיתוח שפה אישית בעזרת הכלים הדיגיטליים השונים.

כחלק מהרצף הלימודי לפיתוח מיומנויות במדיות המסך, הקורס יתמקד ביישומי מחשוב תלת-ממדיים, כהמשך הכרונולוגי לתכנים בהם התמקדו הסטודנטים. יות בשרטוט וקטורי דו-מימדי בקורס הקודם. במסגרת זו, הסטודנטים יות יתנסו בעבודה עם תוכנת ריינו (Rhino).

הקורס יקנה לסטודנטים. יות כלים לבניית מודלים ואובייקטים מרחביים, מהם ניתן להפיק שרטוטים, ליצור דימויים ומודלים מורכבים, ולבצע פעולות ללא מגבלה על מידת המורכבות המורפולוגית, וכמו כן, להפוך דפוסים תלת מימדיים דיגיטליים ולאפשר הדפסתם לאובייקטים פיזיים חומריים בהמשך הדרך.

העץ בנוף ובגן
ד"ר ישראל גלון, פרופ' ד"ר גרינצוויג (האוני' העברית)

סוג הוראה - פרונטאלי

מטרות הקורס:

הכרת העץ, תפקודו ותורמתו לאיכות החיים והסביבה. הכרת המבנה המורפולוגי, האנטומי והפיסיולוגי של העץ. השפעת העץ על הנוף בשטחים פתוחים, בסביבה העירונית והכפרית.

תכנים עיקריים:

הכרת המבנה והתפקוד של עצים כיחידות צומח מאריכות חיים בנוף, והשפעתם על מבנה הנוף ותפקוד המערכת. הגורמים המשפיעים על התפתחות העצים באזורי הארץ השונים. שירותים אקולוגיים שהעצים מספקים לרווחת האדם. תכנון והקמה של יערות ישראל. עקרונות בחירת מינים לנטיעה. המזיקים העיקריים של עצים בעיר ובטבע. הכרת מיני עצי הנוי והיער העיקריים בארץ.

תוצרי למידה: תיאור דגמים של גדילה בעצים, הכרת דרכים לניהול יער בארץ, הכרת מיני עצים החשובים בנוי וביעור בארץ, תכנון והתאמת מיני עצים למטרות נופיות שונות, הבנת הכלים הדרושים לניהול וטיפול בעצים במערכות שונות.

סמסטר 4 (שנה ב' סמסטר ב')

סטודיו 4 - תשתיות וטריטוריה

אדר' נוף יעל בר מאור + מרצה יפורסם בהמשך

סוג הוראה - פרונטאלי

הקורס יתייחס לתשתיות במובן הרחב, מתוך תפיסה שרואה במשאבי טבע ונוף – תשתית ירוקה. פיתוח חשיבה ביקורתית באמצעות שימוש בכלים של תכנון ועיצוב המרחב תוך שימת דגש על ניתוח המערכות אשר מרכיבות את הנוף (כגון מערכות תשתיות: תחבורה, אנרגיה, מים) ואת התהליכים החברתיים (סוציולוגים, פוליטיים, כלכליים) המעצבים מערכות אלו. הקניית מושגי יסוד בתחום תכנון אזורי, תכנון עירוני ותכנון תשתיות. חקירת הממשק של אדריכלות הנוף עם דיסציפלינות המשפיעות על המרחב הפיסי: תכנון עירוני, תכנון תשתיות, אקולוגיה, הידרולוגיה, מדיניות ציבורית וכלכלה.

כלים מבוססי מסך 3

70205- אדר' רן שבת

סוג הוראה: מקוון

הקורס יספק מבוא מעשי (Hands On) לאלגוריתמיקה, אוטומציה, שליטה פרמטרית וניתוח מפורט של הגדרות ותצורות שימושיות לעיצוב מבוסס קוד. הקורס יקנה למשתתפים. ות את הידע ליצירת הליכים תלת ממדיים גרפיים מבוססי מידע במגוון תחומי העיצוב, התכנון והייצור האדריכליים. זאת על מנת לפתח יצירתם של מודלי תכנון מתמטיים מתקדמים, מורכבים, מתוחכמים וגמישים כאחד.

בקורס זה נכלול גם מושגים בסיסיים של מדעי המחשב (תכנות), וחשיבותם של אלה למגוון הליכי התכנון והעיצוב. המשתתפים. ות בקורס יוכל להבין לעומק, ובאופן מעשי את העקרונות הבסיסיים של הגישה לתכנון מבוסס קוד כמו גם את מגוון הממשקים החיוניים של התוכנה, ואת יסודותיו היישומיים של התכנון הפרמטרי. שאלות מרכזיות שידונו- כיצד עובד מידע? כיצד ניתן לארגן ולשלוט בו? מהי לוגיקה חישובית? וכיצד ניתן לעבד נתונים באמצעות פונקציות לכדי תפישות תלת מימדיות?.

מושגים בסיסיים שילמדו- Parameter Inputs, Data Matching, Structure Managements, Transformations, Math Section, Data Sets
לקורס לא נדרש ידע מוקדם.

יסודות שמירת הטבע
ד"ר יהושע שקדי, פרופ' יעל מנדליק (האוני' העברית)

סוג הוראה: פורנטאלי

מטרות הקורס: ללמד את יסודות שמירת הטבע בארץ ובעולם, ברמה הפילוסופית והמעשית. הבנת הסיבות שבגללן נפגעות מערכות אקולוגיות ואת הדרכים המעשיות לתקן ולהימנע מנזקים.

תכנים עיקריים:

I. ההיסטוריה של שמירת הטבע ומושגי יסוד

II. האתגרים העיקריים בשמירת טבע כיום

III. גישות וכלים מעשיים המשמשים לשמירת טבע

IV. רגולציה של שמירת טבע בארץ ובעולם

תוצרי למידה: בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים לזהות איומים על המערכת האקולוגית, להתאים כלים תכנוניים וממשקיים למזעור הפגיעה במערכות אקולוגיות ולהתמודדות עם פגיעות קיימות.

הכרת צמחי נוי

פרופ' חיים קיגל, ד"ר אביגיל הלר (האוני' העברית)

סוג הוראה: פורנטאלי

מטרות הקורס:

הכרות עם נושא צמחי הנוי, כבסיס לבחירה מושכלת וטיפול של מיני צמחים המתאימים למגוון תנאים וצרכים של גינון ציבורי ונופי.

תכנים עיקריים:

נומנקלטורה של צמחי נוי. מושגי יסוד והגדרות בתחום צמחי נוי. הכרות עם מיון צמחים לפי מפתח בוטני ולפי מפתח הקשור לתרבות הגינון. הכרות עם קבוצות צמחים עיקריות: עצים, צמחי מדשאות, צמחים המתאימים לתנאי צל.

תוצרי למידה: הבנת הבסיס הבוטני והאקולוגי למיון צמחים לפי צורות חיים, התאמה לתנאי סביבה, וליעודים לפי צרכים בנוי ותכנון נוף.

איכות הסביבה, משאבי מים ושינוי אקלים

ד"ר יוסי ענבר, פרופ' משה שנקר (האוני' העברית)

סוג הוראה: פורנטאלי

מטרות הקורס: הקניית מושגי יסוד במדעי הסביבה ומשק המים.

תכנים עיקריים: היסטוריה של התפתחות המודעות לאיכות הסביבה בעולם, איכות הסביבה בישראל, מערכת אספקת המים, איכות המים, טיפול במים, קולחין והשבה, הכרת התהליכים החשובים שעוברים מזהמים בסביבה (אטמוספירה, הידרוספירה וליתוספירה), רגולציה סביבתית בישראל, שינויי אקלים והשפעתם על איכות הסביבה ומשבר המים בישראל.

תוצרי למידה: מודעות לנושאי סביבה בעולם ובישראל, הבנת משק המים בישראל, זיהום סביבתי, תקינה סביבתית, שינויי אקלים, ומדיניות סביבתית..

סמסטר 5 (שנה ב' סמסטר קיץ)

סטודיו קיץ 01- תכנון מרחבי בעקרונות אקולוגיים

ד"ר איריס ברנשטיין, פרופ' יעל מנדליק

(בשיתוף עם האוני' העברית)

סוג הוראה- פורנטאלי

התכנון המרחבי מבטא מדיניות אסטרטגית ארצית ואזורית, יוצר ומעצב מקום, משפיע על פיזור אוכלוסיה, פעילויות ותפקודים, ועל אופן הניצול של משאבים טבעיים ושמירה על הסביבה. אי לכך הוא מחייב את המתכננים להבין ולהיות את שלל הכוחות והלחצים הפועלים במרחב, ולמצוא פתרונות תכנוניים המבטיחים

סינרגיה ואינטגרציה בין כל המרכיבים, שוויון הזדמנויות למגוון החברתי, פתרונות לאיומים וסיכונים, כמו גם התחדשויות טכנולוגיות צפויות.

הקורס יעסוק בתכנון מרחבי על שלביו, כהליך תכנון מובנה, באמצעות תכנון של פרויקט מוגדר במרחב נתון; על בסיס לימוד תכניות מרחביות בארץ ובעולם, לימוד מתודולוגיות עבודה, סקירת ספרות ומחקר וחקר מקרה בוחן.

הנושאים המרכזיים בקורס: קיימות ופיתוח בר קיימא, עקרונות אקולוגיים בתכנון, הטמעת הנושא של שימור משאבים בתכנון המרחבי, התמודדות עם תופעות של שינויי אקלים, ולימוד תחום התכנון המרחבי כמענה לצרכי אוכלוסייה

סמסטר 6 (שנה ג' סמסטר א')

סטודיו 5 - העיר הישראלית

7314- אדר' יפעת פינקלמן, פרופ' אדר' צבי אפרת, אדר' שגית יקותיאל, אדר' ייטב בוהסירה, ד"ר רחל גוטסמן, אדר' עידו גינת, ד"ר אריאל הנדל, אדר' טל חסון - יתכנו שינויים.

סוג הוראה - פורנטאלי

סטודיו 5 הינו סטודיו אינטגרטיבי, המפגיש יכולות וכלים אדריכליים שנרכשו במהלך הסמסטרים הקודמים, יחד עם כלים ביקורתיים מחקרניים, וזאת לצורך פיתוח תזות אדריכליות/מרחביות אישיות ורלוונטיות בקונטקסט המקומי.

הסטודיו בוחן את העיר הישראלית מקרוב ומרחוק. מקרוב, כאתר פורנזי רווי ממצאים מוחשיים ועדויות מפלילות המאפשרים לערוך קריאה ספקולטיבית, ממוקדת ככל האפשר, של המרחב הבנוי. מרחוק, כזירה של אי-ודאות הרוחשת קונפליקטים חברתיים ואזרחיים, אינטרסים כלכליים סותרים, כשלים מערכתיים, אסונות סביבתיים והבטחות טכנולוגיות.

הסטודיו יפוצל ל-3 קבוצות שיונחו במשולב על ידי ארכיטקטים וחוקרים. כל קבוצה תעבוד על עיר ישראלית אחרת. המיקום יוכרז עם פתיחת הסמסטר. תהליך התכנון יתחיל במודל אורבאני וניתוח מערכתי משותף של הקבוצה ויתפצל לפרויקטים אינדיווידואליים שיוגשו בטווח שבין 1:500 ל-1:100. כל הפרויקטים יעסקו באספקטים ובמינונים שונים של re-programming ו-re-use.

עבודת המחקר תהיה אינטר-דיסציפלינארית, תכלול תחומי ידע תרבותיים, סביבתיים וטכנולוגיים שונים ותלווה את תהליך התכנון והעיצוב מראשיתו ועד סופו. היא תבצע בקבוצות עבודה קטנות ותוצג באופן שוטף במהלך הסמסטר.

בנוסף, לסטודיו תוצמד תמיכה במחקר עיוני שיציע בחינה היסטורית ותיאורטית של נושאי הסטודיו, ירחיב את הדיון האדריכלי וישפר את יכולות הסטודנטים. ות לבסס את הפרויקטים על טיעון פוליטי, תרבותי או סביבתי עקרוני.

סוגיות יסוד בשיח אדריכלות הנוף בישראל

אדר' יעל מוריה

סוג הוראה : פורנטאלי

הקורס יעסוק בהיבטים אינטרדיסציפלינאריים ביקורתיים בנוף ואדריכלות נוף בישראל באמצעות בחינה רחבה וביקורתית של פרויקטים של אדריכלות נוף, ומופעים נופיים. אלו יבחנו תוך בחינת עבודתם של אדריכלי. ות נוף מרכזיים בישראל ודיון בתיאוריות וטקסטים רלוונטיים העוסקים בנוף בישראל ובתפיסות נוף עכשוויות.

אדריכלות הנוף בישראל מושפעת מתפיסות נוף אירופאיות מסורתיות כגון גן הנוף האנגלי ומדיון היסטורי פורמליסטי-סגנוני, כמו גם מתפיסות מודרניסטיות פונקציונליות, היבטים סביבתיים-מקומיים, וחיפוש מתמשך אחר משמעות מושגים חמקמקים כגון 'רוח המקום' ו'נוף המולדת'. הנחת היסוד בשיח הנוף העכשווי היא שנוף אינו 'טבע', וכן שמתקיימת תפיסה כפולה לפיה נוף הוא תוצר תרבות באותה מידה שהוא מייצר אותה ולפיכך נוף הוא סוכן תרבות, בדומה לאמנות. בתוך כך, אדריכלות נוף בישראל תיבחן במנעד שבין נוף ש' אינו מעוצב' כביכול לבין נוף מתוכנן ומעוצב. בקורס יבחנו היבטים יסודיים בקשת רחבה של נופים כגון גנים, פארקים, גנים לאומיים, מרחבי זיכרון והנצחה, מרחבי קהילתיים יומיומיים ואורבניים, נופי פנאי ונופש כמרחבים מעוצבים ומתוכננים של אדריכלות נוף בישראל. אדריכלות הנוף בישראל אם כך, תיבחן כפרקטיקה פונקציונלית מרובדת לייצור נוף ומרחב אך גם כפרקטיקה של ייצור תפיסות נוף ומנגנון להבנייה קולקטיבית וזהות לאומית.

אקו טכנולוגיה 3 - הצמחייה כמרכיב תכנוני

אדר' יעלה גונדר לוי

סוג הוראה : פורנטאלי

הקורס יעסוק בחשיבותה של הצמחייה כאחד מהמרכיבים המשמעותיים בתכנון המרחב הפתוח והנופי. הקורס יבחן גישות לתכנון צמחיה, היסטוריות ועכשוויות ויקשור בין הצמחייה לתחומי ידע אחרים בתכנון אדריכלות הנוף. במהלך הקורס הסטודנטים יתמודדו עם אתגר יצירת חוויה וחלל על ידי שימוש בצמחיה. הקורס יגע בתחומים הבאים, כחלק מחשיבה תכנונית ועיצובית: צמחיה במרחב עירוני לעומת פתוח, שיקום נוף, צמחיה אינטנסיבית לעומת אקסטנסיבית, צמחיה מקומית ותרבותית, עונתיות ומקומיות, אחזקה, קנה מידה וחלל.

סמינר בחירה סמסטר א'-

סמינר זה פתוח לסטודנטים. יות הלומדים. ות בסמסטר 6 (שנה ג')

הנוף הפוסט-תעשייתי

פרופ' אדר' נוף אליסה רוזנברג

סוג הוראה : פורנטאלי

החל מהמאה ה-19, הפארק העירוני הציע מרחב אלטרנטיבי "טבעי" ופסטורלי כאנטיתזה לעיר. כיום, רוב השטחים הפתוחים החדשים מתוכננים באתרי תעשייה לשעבר -- באזורי מפעלים, מסילות ברזל, מחצבות ומטמנות--דבר הדורש הגדרה מחודשת של היחסים בין נוף, טבע ותעשייה, לא כמושגים מנוגדים אלא כמערכות התלויות זו בזו.

החוקר רוס מקליין טוען שהנוף הפוסט-תעשייתי מערער על הנחות היסוד של התאוריה והפרקטיקה של אדריכלות הנוף. הסמינר יבחן את האופן בו מתפתחת אסתטיקה חדשה על חורבות התעשייה. מתוך ניתוח פרויקטים מהעשורים האחרונים בעולם, וקריאת טקסטים מתחומים מגוונים: פילוסופיה, פוליטיקה, אומנות, אורבניזם גאוגרפיה ואקולוגיה.

קורסי בחירה סמסטר א'

קורסים אלה פתוחים לסטודנטים. ות הלומדים. ות בסמסטר 6 (שנה ג') ובסמסטר 7 (שנה ג')

קורס בחירה מחלקתי-

אדריכלות נוף עכשווית - מקרי בוחן בראיה ביקורתית

720148- אדר' יעל בר מאור

סוג הוראה: פורנטאלי

הקורס מציע בחינה ביקורתית של אדריכלות הנוף העכשווית, תוך התמקדות בפרדיגמות המרכזיות המעצבות את השיח המקצועי בעשורים האחרונים – בהן צדק אקלימי, עיצוב למערכות חיים מרובות (multispecies), תכנון שיתופי, אורבניזם טאקטי ועוד. במסגרת הקורס ינתחו הסטודנטים פרויקטים בין-לאומיים מרכזיים שמהווים נקודות ציון בתהליכי שינוי תפיסתי בשדה אדריכלות הנוף. דרך מקרי בוחן אלה נבחן את המתח בין אידיאולוגיה ליישום, בין חזון תכנוני למציאות פוליטית, ונעסוק בדרכים שבהן אדריכלות הנוף מגיבה לתהליכים של אי-יציבות שלטונית, היחלשות הדמוקרטיה והחרפת משברים אקלימיים וחברתיים. הקורס מקנה כלים לניתוח ביקורתי של פרויקטים נופיים בני-זמננו, מתוך הבנה של המרחב כתוצר של מערכות כוח, אידיאולוגיה וזהות, וכזירה שבה מתעצב הקשר בין האדם, החברה והסביבה בעידן האנתרופוקן.

קורסי בחירה כלל מחלקתיים-

בין תיאוריה לפרקטיקה בשימור המורשת

70143- אדר' עדי סלע וינר

סוג הוראה-פרונטאלי

בהקדמה לספרו Place, Race, and Story כותב קאופמן כי אם שימור היה ביסודו תחום דעת טכני בלבד, כי אז נכון היה למדוד את הצלחתו באמצעים טכניים. אך אין זה כך. השימור הוא התמחות חברתית, בחלקה היסטורית ובחלקה תכנונית. מטרתו האולטימטיבית אינה תיקון או שימור דברים ישנים, אלא יצירת מקומות בהם אנשים יכולים לחיות טוב ולהתחבר לנרטיבים משמעותיים הקשורים להיסטוריה, תרבות וזהות. תחום השימור הוא רחב ולו עולם מושגים עשיר וייחודי. שימור, נכסי תרבות, ערכים, אותנטיות ושלמות, תיעוד, ניהול המורשת ואתיקה בשימור הם ממושגי היסוד בתחום. בקורס נשתמש במונחים אלה להבניית הבסיס התיאורטי והפרקטי לעיסוק בשימור מורשת התרבות כחלק ממעשה התכנון. באמצעותם נשאל שאלות כדוגמת על מה ולמה משמרים, מהם הכלים והמנגנונים באמצעותם ניתן להגן על נכסי תרבות ולקבוע אותם לשימור, ומהו הקשר בין הרס לשימור. אלה מנקודת מבט של השימור הביקורתי, לימוד אמנות ומסמכים מקצועיים, והכרת גישות ומגמות עכשוויות בשיח המקצועי. בקורס ישולבו הרצאות אורח, תרגילים בתיעוד והערכת אתר, קריאת מאמרים ודיונים. יושם דגש על האחריות, הרגישות והמחויבות לבחינה מקצועית-ביקורתית-אתית לעיסוק בשימור המורשת וליישום פעולות השימור. זאת ברוח האמנה לאתיקה בשימור המורשת בישראל (ירושלים 2016) האמונים על שימור המורשת - מקבלים בכבוד • משמרים בענווה • מוסרים נאמנה.

*יתקיים ב-6 מפגשים הראשונים של הסמסטר

עיצוב אקלימי - מתיאוריה לפרקטיקה

70248- ד"ר אדר' פלמן ברק

סוג הוראה:פרונטאלי

משחר ההיסטוריה האנושית, האקלים המקומי היווה כוח משמעותי בעיצוב מבנים. בעבר, אדריכלים ובנאים נהגו להשתמש בטכניקות שונות לעיצוב מבנים על מנת לאפשר לאנשים וחיות משק להתקיים ולפעול במגוון רחב של תנאי מזג אוויר. ברבות השנים, טכניקות אלה התפתחו למגוון של עקרונות וכלים מדעיים להפחתת השפעתם של מבנים על ההתחממות הגלובלית על ידי הורדת צריכת האנרגיה שלהם. מטרתו של קורס זה הוא להעניק את הידע והמיומנות הבסיסיים לתכנון "מבנים מודעי אקלים" בכל מקום בעולם. זאת, על-ידי ניתוח אקלימי ושיפור תחזית צריכת האנרגיה של מספר מקרי בוחן הפזורים במגוון אזורים אקלימיים. הניתוח האקלימי יכול: איסוף של מידע אקלימי מסוגים שונים, בנייה של מודל דיגיטלי באופן שמאפשר את ניתוחו האקלימי, הרצת הדמיות אקלימיות, ניתוח התוצאות והצלבתם עם מאפייני השימוש במבנה. במהלך הקורס, יעשה שימוש בתוכנת ריינו-גראסהופר לצורך בניית מודלים אקלימיים, חיזוי תפקודם האנרגטי של מקרי הבוחן, ופיתוח הצעות עיצוביות להורדת צריכת האנרגיה שלהם. אין צורך בידע מוקדם בתוכנת ריינו-גראסהופר לצורך הצלחה בקורס.

*יתקיים ב-6 מפגשים הראשונים של הסמסטר

פתרונות מבוססי טבע בעיצוב אורבני

720218- עמיר בלבן

סוג הוראה:פרונטאלי

בצילו של משבר אקלים ואתגרים חברתיים הולכים וגדלים, אנו נדרשים לשלב כלים סביבתיים חדשים ומסורתיים להתמודדות עם גודל השעה. הקורס יספק הבנה בסיסית באקולוגיה, תהליכי פיתוח והשפעתם על המערכות הטבעיות שמקיימות אותנו. אקלים, הידרולוגיה בוטניקה וזואולוגיה וכיצד פתרונות מבוססי טבע משולבים בסביבת האדם יכולים לספק חוסן סביבתי וחברתי. הקורס יכלול הרצאות, סיורים, מפגשים עם מומחים ותרגול מעשי.

*יתקיים ב-6 מפגשים האחרונים של הסמסטר

מגדיר חדש לפרחי בצלאל

תמי מנור-פרידמן

סוג הוראה: פרונטאלי

המבט אל הצומח מלווה את האמנות הישראלית מראשיתה בשפעת מופעים: מתיאורי נוף וטבע דומם ועד לאיור בוטני ודגם עיטורי. קסמו העתיק של נושא זה בתולדות האמנות בכלל ובמורשת ציור הטבע והפרחים האירופית בפרט נטען כאן במשמעות מיוחדת: מעבר לעניין האסתטי ולאטגר שבתיאור אובייקט כליל-יופי המענג את החושים, היה דימוי הצומח הארץ-ישראלי ל"מראה מקום", למסמן של מרחב וזהות תרבותית-לאומית. בשנים האחרונות זוכה העיסוק בו לפריחה מחודשת, הן בשדה היצירה הן ביבול התערוכות והשיח האקדמי-האוצרותי הנלווה אליהן.

הרעיון לקורס עלה כמחווה לכבוד יובל ה-120 לאקדמיה "בצלאל", אשר טיפחה בראשיתה את ידיעת הארץ, על אתריה ונופי החי והצומח שבה. הרצאת המבוא פותחת בתצלום מ-1906 של תלמידים בשיעור לציור צמחים וברוח-הזמן שעיצבה את השקפתם ויצירתם; שניים מבוגרי "בצלאל", אהרון הלוי ושמאל חרובי, חברו אל חלוצי המחקר הבוטני בארץ ישראל ויצרו עבורם סדרות מרהיבות של תיאורי צמחים ופרחי בר. מורשת הציור הבוטני-המדעי והשניית הטבעה בו העניקו השראתם לאמנים הפועלים כיום בישראל. בדרכם לניסוח מבע אישי, ביקורתי ולעיתים פוליטי, הם מתבוננים בצמחים או עורכים שיח עם האמנים שקדמו להם. בתוך כך נודד מבטם מן הטבע למשל, מצמיחה לעקירה, ומכמיהה וגעגוע למרחב מלבב - לחרדה לגורלו ולגורלנו.

סדנאות בחירה סמסטר א'

סדנאות אלו פתוחות לסטודנטים. ות הלומדים. ות בסמסטר 6 (שנה ג') ובסמסטר 7 (שנה ג')
*מוגבל לסדנה אחת עבור כל סטודנט

Prototyping with A.I פיתוח כלי תכנון ועיצוב אדריכלי באמצעות בינה מלאכותית

70326- אדר' איל עברי

סוג הוראה: פרונטאלי

ההתפתחויות המהירות בבינה מלאכותית (AI) משנות את תהליכי התכנון והעיצוב האדריכלי, ומאפשרות יצירת כלים דיגיטליים חדשים המרחיבים את גבולות היצירה והחשיבה. קורס זה יעניק לסטודנטים ידע מעשי ומיומנויות בפיתוח אבות-טיפוס (Prototypes) של כלים ואפליקציות מבוססי AI, תוך שילוב שפה טבעית (NLP) והתנסות בסט טכנולוגיות המאפשרות לבנות ולהריץ אפליקציות במערכת שלמה (Tech Stack). הסטודנטים ילמדו לזהות ולהגדיר בעיות הרלוונטיות לשדה האדריכלי, לאפיין ולנסח דרישות מוצר באופן בהיר, ולעבוד בצוותים לפיתוח הוכחת היתכנות (POC). במקום להסתמך על תוכנות עיצוב קיימות בלבד, הם יתנסו בפיתוח בעזרת הנחיית מגוון מודלי AI – משלב הרעיון ועד יצירת אב-טיפוס. הקורס מיועד לסטודנטים המעוניינים להעמיק את יכולותיהם ביצירת כלים חדשניים לתכנון אדריכלי. בסיום הקורס יציגו המשתתפים אב-טיפוס של אפליקציה או כלי תכנון המסייעים לאדריכלים ומעצבים, תוך מעבר משימוש ב-AI להפקת דימויים וטקסטים בלבד, אל פיתוח פתרונות טכנולוגיים פורצי דרך.

*יתקיים ב-6 מפגשים האחרונים של הסמסטר

סמסטר 7 (שנה ג') סמסטר ב')

סטודיו 6/8 - הפעולה האדריכלית

70888 – אדר' מינץ דניאל, אדר' שלום אורי, אדר' שמר הילה, אדר' טבעוני אימן, אדר' ספיר מתן
אדר' חר"ג נילי-רננה, אדר' אבן צור גיל, אדר' פלמן ברק, פרופ' אדר' אפרת צבי, ד"ר אדר' גולני סולומון ארז,
אדר' רוטברד שרון, אדר' יעל מוריה

סוג הוראה- פרונטאלי

*הקורס יתקיים במועד קיץ בארץ או בחו"ל

קורס זה, המוצע לסטודנטים ותלומדים. בסמסטר השישי ובסמסטר השמיני (בשנים ג' וד'), כולל קבוצה של "סטודיום" במסגרתם מוצעים מגוון של אתגרים תכנוניים ועיצוביים הבוחנים את פניה וגבולותיה של הפעולה האדריכלית. הקורס יתמקד בתכנון ועיצוב מבנים בהקשרים שונים (גיאוגרפיים, היסטוריים, אקלימיים, פרוגרמטיים וטכנולוגיים) ורמת פירוט שונות. הסטודיום מוצעים גם במגוון אופני הוראה ולמידה: חלקם מועברים כסדנה מרוכזת במהלך הקיץ וחלקם במהלך הסמסטר, חלקם בארץ וחלקם בחו"ל. בכל הסטודיום יושם דגש על פיתוח המבנה, התמקצעות בשימוש בכלי תכנון ועיצוב אדריכליים, על איכות הייצוגים והמסמכים האדריכליים, על פיתוח תהליך עבודה מורכב המתייחס למגוון רחב של משתנים ועל הפנמה של ידע מקצועי חדש. על כל סטודנט. ית הולמד בסמסטר 6 או בסמסטר 8 לבחור אחד מהסטודיום המוצעים במסגרת הקורס.

מבוא	לעיצוב	אורבני
70319 - פרופ' אדר' אלס ורבקל, אדר' מיכל צחור, שלי קושניר		
סוג	הוראה:	פרונטאלי

הקורס מבוא לעיצוב אורבני עוסק ביסודות החשיבה המרחבית, העיצובית והביקורתית של אורבניות. דרך סקירה של מושגי יסוד אורבניים נבחן תיאוריות ופרקטיקות אורבניות מסוף המאה ה-19 ועד היום, בעולם ובארץ. הקורס מציע מבט רחב ועדכני על עירוניות דרך דמויות מפתח, תופעות תרבותיות ואתגרים שונים בהתפתחות העירוניות, ומקנה בסיס מקיף לחשיבה אורבנית תוך חשיפה למגמות עכשוויות, גישות ביקורתיות שונות ופיתוח מיומנויות עצמאיות לקריאה מרחבית, ניתוח, ייצוג ופרשנות. בקורס נתמקד בקשר שבין תופעות אורבניות בהווה לצורות עבר בהן הופיעו, דרך הגלגולים השונים שלהן לאורך הזמן ועל האופן בו השתנה תפקידו של האדריכל-מעצב אורבני בעיצוב הסביבה האורבנית: מהכתבת חוקים ומרשמים למרחב אידיאלי, לפיתוח חשיבה ביקורתית, עקרונות וארגזי כלים לעיצוב, המבוססים יותר על ידע קולקטיבי שנאסף מממשקים מגוונים עם השטח ועם המשתמשים בשילוב מתמיד בין זום-אין לזום-אאוט; בכך נעמיק באמצעות דיונים ותרגילים

במהלך המפגשים נתמקד בכל פעם בזוג מושגי יסוד אורבניים, משלימים ו/או מנוגדים, ונבחן דרכם מקרי מבחן וסוגיות. המפגשים מחולקים באופן תמטי ל-3 צורות חשיבה אורבניות - אלמנטים, טקטיקות ואסטרטגיות, וננוע בין זום-אין, זום-אאוט וקני מידה שונים. במהלך הקורס יתנסו הסטודנטים. יות בלמידה משולבת הרצאות ותרגול בשני אופנים: דיון פעיל משותף בטקסטים ובתיאוריות בקבוצות, ועבודה מעשית בקבוצות על תרגילי מיפוי לאורך הסמסטר. בסיום הסמסטר יציגו הסטודנטים. ות סדרת מיפויים אורבניים מבוססי קריאה פרשנית ביקורתית של דגימות אורבניות נבחרות, בעלות טיפולוגית שונות, מרחבי הארץ. מטרת הקורס היא לבנות ולבסס את החשיבה האורבנית התלת-ממדית של הסטודנטים, דרך היכרות רחבה עם אורבניסטים, תיאוריות ופרויקטים אורבניים חשובים ובעלי השפעה. בנוסף, הסטודנטים. יות יתנסו במיומנויות ניתוח אתר בכלים אורבניים, ייצוג ויזואלי ופיתוח שפה גרפית.

פאוניסטיקה של ארץ ישראל

פרופ' גילה כחילה בר-גל, ד"ר אפרת גביש-רגב, מרצים אורחים מצוות אוספי הטבע הלאומיים (האוני' העברית) סוג הוראה: פרונטאלי

מטרת הקורס: הקורס יקנה לסטודנטים היכרות עם קבוצות בע"ח בישראל וההתאמות שלהם לבתי גידול שונים, על מנת להבין את הקשר שבין בתי-גידול, מגוון מיני בע"ח ותפוצה גיאוגרפית. תכנים עיקריים: מושגי יסוד בטקסונומיה, זואולוגיה וביוגיאוגרפיה ואקולוגיה, הכרת מערכות חשבות בממלכת בעלי החיים והתפוצה העולמית שלהם. ייתכן דגש על קבוצות טקסונומיות (מערכות, מחלקות, סדרות ומשפחות) בעלות תפוצה באזורנו והתאמתן לנישות אקולוגיות באזורים הזאוגיאוגרפיים השונים של ארץ ישראל, תוך כדי בחינת הקשר בין מגוון מיני בעלי החיים, הקרקע, המסלע, צומח בארץ ישראל והאדם. הקורס יכלול סיורים משותפים לבתי גידול ואזורים ביוגיאוגרפיים שונים, בהם הסטודנטים יחוו את הקשר שבין הסביבה והאורגניזמים החיים בה. הסיורים יאפשרו לסטודנטים להכיר בצורה בלתי אמצעית את בתי הגידול ולקבל כלים שבעזרתם יוכלו לשחזר בתי גידול המאפשרים קיום של מגוון צמחים ובע"ח.

צמחיית ארץ ישראל ומינים פולשים
פרופ' אפרת שפר, ד"ר אייל בן חור, ד"ר אייל פרגמן (האוני' העברית)

סוג הוראה: פרונטאלי

מטרות הקורס: הקורס יקנה לסטודנטים היכרות עם חבלים פיטוגיאוגרפיים, הבנת התהליכים האבולוציוניים ואקולוגיים-סביבתיים המתווים תצורות צומח והכרת אדפטציות מורפולוגיות ופיזיולוגיות לתנאי סביבה. הכרת תצורות הצומח העיקריות בנוף הישראלי

תכנים עיקריים: לימוד המגוון הבוטני, חברות צומח ותצורות צומח בארץ ישראל והבנת הקשר שבין תפוצה גיאוגרפית, בתי-גידול ומגוון מינים. הקורס יכלול מושגי יסוד בבוטניקה (טקסונומיה, צורות חיים, פנולוגיה) ובאקולוגיה של צמחים (בתי גידול, סוקצסיה ועוד). נתמקד בצומח של ארץ ישראל תוך דגש על השפעת האדם על הדינמיקה של הצומח (שריפות, רעייה, גיזום, מינים פולשים).

הקורס יכלול סיורים משותפים לבתי גידול ואזורים ביוגיאוגרפיים שונים, בהם הסטודנטים יחוו את הקשר שבין הסביבה והאורגניזמים החיים בה.

הסיורים יאפשרו לסטודנטים להכיר בצורה בלתי אמצעית את בתי הגידול ולקבל כלים שבעזרתם יוכלו לשחזר בתי גידול המאפשרים קיום של מגוון צמחים ובע"ח.

שיקום נחלים

פרופ' בני חפץ, תום טופז (האוני' העברית)

סוג הוראה: פרונטאלי

מטרות הקורס: גיבוש הבנה רחבה על תפקידם ותפקודם של נחלי ארץ ישראל. לימוד שיטות וגישות לשיקום נחלים.

תכנים עיקריים: הכרות עם המערכת הנחלית - החל מגיאומורפולוגיה והידרולוגיה דרך גיאוכימיה של המים ועד לביולוגיה ומגוון החי. ניטור וניהול נחלים בארץ. גישות טיפול ושיקום נחלים בארץ ובעולם. פרויקט שיקום וטיפוח נחל. שילוב נחלים במרחב האורבני ובתכנון ערים.

תוצרי למידה: הבנה רחבה על תפקידם ותפקודם של נחלי ארץ ישראל ויחסי הגומלין עם כלל הגורמים במערכת האגנית הרחבה

סמינר בחירה סמסטר ב'

סמינר זה פתוח לסטודנטים. יות הלומדים. ות בסמסטר 7 (שנה ג')

עיצוב בטכנולוגיות ירוקות וכחולות

אדר' נוף ליאור לווינגר

סוג הוראה: פרונטאלי

בסמינר נלמד על תפיסות תכנון ומגוון הטכנולוגיות הירוקות והכחולות העומדות לרשות המתכנן בתכנון מוטה טבע בקני מידה מגוונים בסביבה עירונית וכפרית. הקורס יתמקד בגישות תכנון מתקדמות בתכנון המרחב הציבורי והנופי המשלבות חדשנות, יצירתיות, ואמצעים ופתרונות טכנולוגיים וסביבתיים מתקדמים ומציאת האיזון ביניהם. וכיצד לשלב אותם בחשיבה עיצובית. הקורס נועד לתמוך בסטודיו באמצעות הרצאות נושאות על פרויקטים מהארץ ומחו"ל וכיצד לשלב את אילו בחשיבה עיצובית.

קורסי בחירה סמסטר ב'

קורסים אלה פתוחים לסטודנטים. ות הלומדים. ות בסמסטר 6 (שנה ג') ובסמסטר 7 (שנה ג')

קורס בחירה מחלקתי-

קריאות ביקורתיות בנוף הירושלמי

720149- אדר' ניר חסון

סוג הוראה- פרונטאלי

ירושלים של ימינו היא ישות אורבנית שונה לחלוטין מזו ההיסטורית, הקדומה, הקדושה. ירושלים היום היא

עיר ענקית, שהתפתחה באופנים לא אורגניים מתוך דחפים פוליטיים ודמוגרפיים, ואשר רק אחוזים ספורים משטחה הם העיר העתיקה והעיר ההיסטורית. בכדי להבין את הנוף הירושלמי יש להבין ואדיות, פארקים וגנים כמו גם תשתיות, קבוצות אתניות ומאבקי ריבונות. בקורס נבקש להעמיק בנוף המעוצב של ירושלים: ננתח את ההיסטוריה המורכבת של מערכות המים והשטחים הפתוחים, את הפוליטיקה והאקולוגיה של פיזור התשתיות ואת השחקנים המגוונים – קבוצות אוכלוסיה, בעלי חיים וצמחים, פוליטיקאים, שופטים וביורקרטיה – אשר השפיעו על תבנית הנוף כפי שהיא מוכרת לנו כיום. מטרתנו המרכזית היא להעמיק בקשרים שבין הנופי והחברתי, שבין האקולוגי והפוליטי. הקורס יתמקד בעיקר בירושלים שמעברו המזרחי של הקו הירוק. נשאל כיצד נקבעו גבולות העיר וכיצד החלטות עיצוביות על אודות נוף פתוח ובנוי השפיעו (ועודן משפיעות) על מעמדם המשפטי של התושבים הפלסטינים; נשאל כיצד משפיע חומה בת 9 מטרים על חיי העיר ועל חיי הטבע שבעיר; נשאל כיצד בונים ללא תכנון, ללא משכנתא וללא היתר בנייה ונבקש להבין את האקולוגיה של מרחב א-פורמלי; ועוד. מטרת הקורס היא להקנות לסטודנטים כלים לקריאה ביקורתית של נוף מעוצב מתוך ניתוח מרובד של מקרה הבוחן של ירושלים. הטקסטים יהיו השטח עצמו (יתקיים לפחות סיור חובה אחד), הואדיות, תשתיות המים והשטחים הפתוחים לסוגיהם השונים של העיר. לצד אלה, נקרא לעומק צילומי לוויין, צילומי אוויר, רחפן וקרקע, תוכניות בנייה ונוף, ופרוטוקולים של ועדות תכנון ושל ישיבות ממשלה, דיונים בבג"צ, פמפלטים פוליטיים ופליטות פה של פוליטיקאים.

קורסי בחירה כלל מחלקתיים-

שימור ביקורתי

70307- אדר' שמואל גרוג

סוג הוראה- פרונטאלי

הקורס 'שימור ביקורתי' עוסק בלימוד המרחב המקומי מנקודת מבט של שימור מורשת תרבות, מתוך גישה ביקורתית ותוך התמקדות בידע המקצועי – תיאורטי ופרקטי/מעשי והכרות עם השיח העכשווי בתחום. גישה זו של שימור ביקורתי צומחת/מונעת מהתייחסות ישירה לירושלים ומההכרה כי המרחב העירוני בו אנחנו פועלים הוא מרחב של מורשת במחלוקת. תוכן הלימודים נשען, בין היתר, על ידע של גופים מקצועיים בהם "האגודה ללימודי שימור ביקורתי" (Association of Critical Heritage Studies - ACHS) המפנה את תשומת הלב להיבטים מורכבים של שימור המורשת שמגויס לטובת: "לאומיות, אימפריאליזם, קולוניאליזם, אליטיזם תרבותי, ניצחון מערבי והדרה חברתית המבוססת על מעמד ומוצא אתני" (הצהרת גוטנברג, 2012).

*יתקיים ב-6 מפגשים הראשונים של הסמסטר

הנוף האורבני

734968744- פרופ' אליסה רוזנברג

סוג הוראה- פרונטאלי

קורס זה יחקור את האופן שבו הנוף הפך למודל של עירוניות בעקבות ה landscape urbanism . מטרתו של הקורס להפגיש את הסטודנטים עם גוף הידע העכשווי ולפתח ראייה ביקורתית כלפי הנעשה בתכנון המרחב הציבורי הפתוח בישראל ובעולם. הקורס יבקש לזהות סוגיות יסוד של הנוף כתשתית עירונית, אקולוגית וחברתית. ההוראה תעשה במתכונת של הרצאות ודיון ביקורתי בכיתה בהתבסס על חומרי הקריאה.

*יתקיים ב-6 מפגשים האחרונים של הסמסטר

המרחב הציבורי
720122- ד"ר אדר' ארז גולני סולומון

סוג הוראה- פרונטאלי

קורס זה עוסק באופיים הקולקטיבי של מרחבים ציבוריים. הוא עוסק באפשרויות שטמונות היכן ובעת שאנחנו חולקים את חיינו עם אחרים. ות, לרוב זרים. ות. הוא רואה במרחב הציבורי זירה שצורתה ותפקודה נקבעים על ידי סמכותם של כוחות פוליטיים, כלכליים, דתיים ותרבותיים מצד אחד, וביטויי תשוקה של החברה מהצד השני. הקורס יבחן את הדרכים בהן מרחב ציבורי מתפקד בפועל ובתיאוריה לתמיכה בחיים דמוקרטיים, ואת מעמדו כנכס בסיסי אשר באמצעותו מתאפשרים, באופן עקרוני אך לא בהכרח בפועל, משאבים דוגמת חופש, זכות, שוויון וצדק. הוא יבחן כיצד המרחב יכול להיות מנחה לסדר אזרחי, אתר התנגדות, התאגדות והפעלת כוח, ובמה ליצירתיות והופעה. לאורך הקורס נפגיש מודלים נפרדים לניתוח ביקורתי של מרחב ציבורי עם אוספי קריאה 'קלאסית' ועכשווית באופן שממחיש את היסודות התיאורטיים של המרחב הציבורי, יאפשר דיון בסוגיות של הון, חלוקה משאבים, נגישות וזמינות, ויציע דרכי התמודדות עם שאלות דוגמת אלה הנוגעות להתערבות הציבור בקביעת מדיניות וניהול המרחב הציבורי. דגש מיוחד, תוכני, יינתן לדיון במערכת היחסים שבין פרטי וציבורי - 'הדיכוטומיה הגדולה'; לחקר ההבחנה בין מה ששייך לתחומו המוגן של הפרט, ברשות היחיד, לבין מה ששייך אל תחומו הפומבי של הציבור, ברשות הרבים. דגש נוסף, מתודולוגי, יינתן לטקסט: לקריאה, ניתוח ופרשנות. מרכיבי הקורס נפרסים באופן גמיש לאורך שלוש תקופות. הם מציעים סקירה ביקורתית של מושגי מפתח בתחומי מחשבת המרחב הציבורי כפי שהוצגו בדיון על העיר העתיקה והמודרנית, עוסקים בתפיסות המשתנות בדיון על העיר העכשווית, ומצביעים על אפשרויות לדיון ספקולטיבי על אודות המרחב הציבורי בעתיד הקרוב. נתמקד במרחבים של האדם המודרני והעכשווי, בפינת הרחוב ובמסעדת המפעל, בתשתית המלאכותית ובשדה הקרב, באי וביער, מעל האדמה ובתוכה, כמו גם בייצוג ובעבודת האמנות.

*יתקיים ב-6 מפגשים האחרונים של הסמסטר

סדנאות בחירה סמסטר ב'

סדנאות אלו פתוחות לסטודנטים. ות הלומדים. ות בסמסטר 6 (שנה ג') ובסמסטר 7 (שנה ג')
*מוגבל לסדנה אחת עבור כל סטודנט

סדנת תכנות לאדריכלים ומעצבים (מרוכז)

70316- אדר' ליאור סקורי

סוג הוראה: מקוון

In the last few years, a new digital movement has been rising in the architecture world. This movement combines digital tools to gain more knowledge and control in the design process while making it more efficient and intelligent. Those tools allow the designer new opportunities, but since every design process is unique and requires different solutions, coding skills can give the designer the ultimate toolset.

This workshop is an introduction to coding in Python for Grasshopper. In addition, we will learn how to use different geometries to achieve a complex design.

*יתקיים ב-6 מפגשים הראשונים של הסמסטר

סדנת שימור בכפות הידיים

70145- אדר' עדי סלע וינר

סוג הוראה- פרונטאלי

תהליך השימור בנוי משלושה מדבכים בסיסיים הכרה-הבנה-חובה הנובעים מהשאלות: מהו הנכס הראוי לשימור, תכלית השימור של הנכס ואופן השימור שלו – ובתמצית: מה משמרים, למה משמרים ואיך

משמרים (האמנה לאתיקה בשימור המורשת בישראל, 2016). פעולות השימור המעשי מתמקדות בנדבך השלישי ועוסקות באופן שימור הנכס ובביצוע פעולות השימור כך שיבטיחו שמירה על ערכיו על-פי תכלית השימור שלו. הן מבוססות על הכרת מלאכות מסורתיות, והבנה של טכנולוגיות וחומרי בניה ששימשו בבנייה המסורתית. הכרת העבודה של משמרי המורשת הבנויה על התמחויותיה מאפשרת לעוסקים בתכנון השימור, להבין טוב יותר את תהליך השימור ואת קבלת ההחלטות במהלך התכנון והביצוע של פרויקט שימור, ולתכנן מתוך הבנה של היבטי היישום והמחויבות של המתכנן לאיכותם של תוצרי השימור. מטרת הסדנה היא לאפשר התנסות מעשית בשימור ובביצוע מלאכות שימור כחלק מתפישה של למידה מבוססת התנסות. חשיבותה היא בהכרה ובהבנה של היבטים חומריים וטכניים בשילוב הבסיס התיאורטי של עולם השימור המעשי בתהליך השימור. תכולת הסדנה כוללת התנסות בתיעוד פיזי והתנסות מעשית במלאכות בנייה מסורתיות – טיח ומילוי מישקים; מעגל הסיד וחומרי מליטה וסדנת הכרות עם האבן הירושלמית כחומר בנייה בדגש על סיתות אבן. הסדנאות יתקיימו במתחם בצלאל היסטורי ויאפשרו התנסות מעשית בביצוע פעולות השימור תוך לימוד החומר, הטכנולוגיה והשימוש בהם בתהליכי השימור. בהקשר התמתי הסדנה היא חלק מלימודי בלוק שימור בביה"ס לארכיטקטורה. היא מיועדת לסטודנטים בשנים שלישית, רביעית וחמישית ומומלצת לסטודנטים בסטודיו לשימור המתקיים בסמסטר ב'. הנחיית הסדנה תעשה בשילוב משמרים מקצועיים שיובילו את ההתנסות המעשית.

*הסדנא תתקיים ב- 4 מפגשים מרוכזים בתאריכים 16-17.4 + 30.4-1.5 (ייתכנו שינויים)

סמסטר 8 (שנה ג' סמסטר קיץ)

סטודיו קיץ 02: שיקום מערכות טבע ובתי גידול
פרופ' אליסה רוזנברג, אדר' נוף ליאב שלם, אלון מאור (משרד החקלאות) ופרופ' אפרת מורין. (האוני' העברית)
סוג הוראה: פונטאלי

הסטודיו שיקום מערכות טבע ובתי גידול עוסק בלימוד ובמחקר הנוף הישראלי מנקודת מבט של שיקום נופים מופרים, כגון סביבת נחל (נחל- חקלאות - טבע), מחצבות, וקרענות מזוהמות. הסטודיו יכלול סדנאות בתחומים רלוונטיים אשר יציגו ידע מקצועי ושיטות עבודה חדשניות, ומספר סיורים לימודיים בשטח התמקדות בשיח העכשווי בתחום והיכרות עם פרויקטים עכשוויים בישראל. בסטודיו זה נמקד את הלימוד והתכנון באתר נבחר שבו נדון בשאלות העולות סביב שיקום נופים מהיבטים שונים. הסטודיו ישלב היבט עיצובי- חברתי-תרבותי עם ידע מדעי בדגש על שימור קרקע ומערכות מים ומתן כלים פרקטיים ליישום. בהתאם, בצוות ההוראה ישולבו אנשי מקצוע מתחומי אדריכלות הנוף, אקולוגיה, ומדעי הקרקע (משרד החקלאות).

סמסטר 9 (שנה ד' סמסטר א')

סטודיו 7: אדריכלות נוף חוקרת
אדר' נוף ליאור לווינגר, פרופ' אדר' אלס ורבקל
סוג הוראה- פונטאלי
כיצד אנו מתכננים במצב של אי-ודאות? כיצד אפשר למתן או למזער את ההשלכות של משבר האקלים? הסטודיו מהווה הזדמנות לעסוק באופן משמעותי בתגובה למשבר האקלים במישור המקומי, האזורי והארצי. הסטודיו יבחן גישות אינטגרטיביות מהיבטים חברתיים ותרבותיים לצד הבנת הכלים הבסיסיים לניתוח אקלימי בבסיס לחוסן עירוני.
בין מטרות הסטודיו לסקור ולסכם ספרות מדעית בנושאי אקלים הקשורים לנוף;
לנתח את האזור ואתר מבחינת השפעתו על האקלים; ולפתח אסטרטגיות תכנוניות ותכנון מפורט לתכנון אקלימי.

סמסטר 10 (שנה ד' סמסטר ב')

סטודיו 8: פרויקט הגמר באדריכלות נוף
אדר' נוף מיכל טורנר, אדר' נוף ורדית צורנמל
סוג הוראה: פרונטאלי

דרישות קדם: סיום כלל החובות האקדמיים וממוצע 70 ומעלה בקורסי סטודיו 8 ו-9.
הערה: במסגרת פרויקטי הגמר יחויבו הסטודנטים להעביר תיעוד של עבודתם לארכיון בצלאל.
תקופת הלימודים המתקדמים נחתמת בגיבושו של פרויקט גמר בסמסטר העשירי. פרויקט הגמר מאפשר לסטודנטים לפתח פרויקט מחקרי ותכנוני על בסיס פרויקטים קודמים סביב נושא או סוגיה המעניינים אותם. במסגרת עבודה זו באים לידי ביטוי תחומי העניין ומתודות העבודה שפיתח הסטודנט כמו גם מיומנויות החקירה, החשיבה הביקורתית, הארגומנטציה, והתכנון והעיצוב האדריכלי שנרכשו במהלך שנות לימודיו.
פרויקט הגמר מאפשר לסטודנט לזקק את הידע שצבר בלימודיו, על מנת להתמקד ולהתעמק בסוגיה תכנונית, מתוך המגוון הגדול של נושאים ואתגרים איתם מתמודד המקצוע. גיבוש עצמאי של פרויקט תכנוני באדריכלות נוף, משלבי לימוד האתר וחקר סוגיות רלוונטיות ועד הצעת פעולה אדריכלית. עבודה בכל טווח קני המידה שמאפיין את מקצוע אדריכלות הנוף, מהחשיבה האזורית/ אורבנית ועד לעיצוב החלל, החומרים והפרטים.

גיבוש אמירה אישית ונקיטת עמדה כלפי סוגיות תכנוניות, במסגרת סוגיות ליבה של אדריכלות הנוף בארץ ובעולם. הבנת השפעתו הקונקרטי של המעשה התכנוני, תפקידו ואחריותו של המתכנן.

תחיקת התכנון והבנייה
70317-אדר' שמואל זלצר

סוג הוראה- מקוון

מטרת יחידת לימוד "פרקטיקה מקצועית" היא להקנות ידע והבנה בעקרונות חוק התכנון והבניה ולנתח את הכלים לעיצוב הסביבה הבנויה שהחוק מספק למתכנן ערים ולאדריכל. בין היתר, יחידת הלימוד תתמקד במישורים הבאים: מנגנון התכנון (עקרונות המידרג של מוסדות ותכניות והשלכותיו בפרקטיקה של תכנון ועיצוב הסביבה הבנויה), תכניות (מבנה תכנית ואופן פעולתה, מדידת הקונטקסט האורבני ורגולציה ומנגנוני ביצוע מובנים), תהליך אישור תכנית (מהרעיון התכנוני ועד למתן תוקף ומשמעותו העיצובית והחברתית), כלים סטטוטוריים לממוש תכנית (התאמות תכנוניות וקנייניות שנדרשות לביצוע התכנון הלכה למעשה ורגולציה עיצובית – הנחיות מרחביות), רישוי בניה (הרצאות אורח שיבהירו את הדרישות הבסיסיות בנושא וירחיבו את ההבנה של השינויים שחלו בתחום בשנים האחרונות).
עם השלמת יחידת הלימוד הסטודנטים צפויים להיות מסוגלים להבין את עקרונות מערכת התכנון, לקרוא בצורה נכונה ולהבין תכניות, "לפענח" את התוצאה הפיזית/עיצובית שתתחולל בסביבה הבנויה בעקבות יישומה של תכנית ולהכיר את הנתבים העיקריים שמובילים מרעיון אדריכלי לבניה בפועל.

להלן רשימת קורסים במחלקה לתרבות חזותית וחומרית - סה"כ 16 נ"ז

(לפירוט תוכן הקורסים ניתן להיכנס לאתר בצלאל- שנתון תח'ח)

שנה א:

מושגי יסוד בתרבות - 2 נ"ז

תולדות האמנות - 2 נ"ז

תולדות הארכיטקטורה א' - 2 נ"ז

מבוא לתרבות חזותית - 2 נ"ז

אמנות מודרנית - 2 נ"ז
תולדות הארכיטקטורה ב' - 2 נ"ז

שנה ב':

אדריכלות מודרנית ותכנון במאה ה-20 א' - 2 נ"ז
אדריכלות מודרנית ותכנון במאה ה-20 ב' - 2 נ"ז